

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آمادگی دفاعی

(اجرای آزمایشی)

پایه دهم

دوره دوم متوسطه

۱۳۹۵

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:

پدیدآورنده:

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:

آمادگی دفاعی - پایه دهم دوره دوم متوسطه - ۱۱۰۲۳۶ (اجرای آزمایشی)

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

محمد رضا مقصدی - شهاب قهرمانی - سید امیر رون - احمد یار محمدی - خدایار ابراهیمی (اعضای مؤلفان)

مدیریت آماده‌سازی هنری:

شناسه افزوده آماده‌سازی:

اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

لیدا نیک‌روش (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - مهدی کریم‌خانی (طراح گرافیک، طراح جلد و صفحه‌آرا) - مرضیه اخلاقی، شاداب ارشادی، سپیده ملک‌ایزدی، راحله زادفتح‌اله (امور آماده‌سازی)

نشانی سازمان:

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبگاه: www.chap.sch.ir و www.irtextbook.ir

ناشر:

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران تهران: ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه:

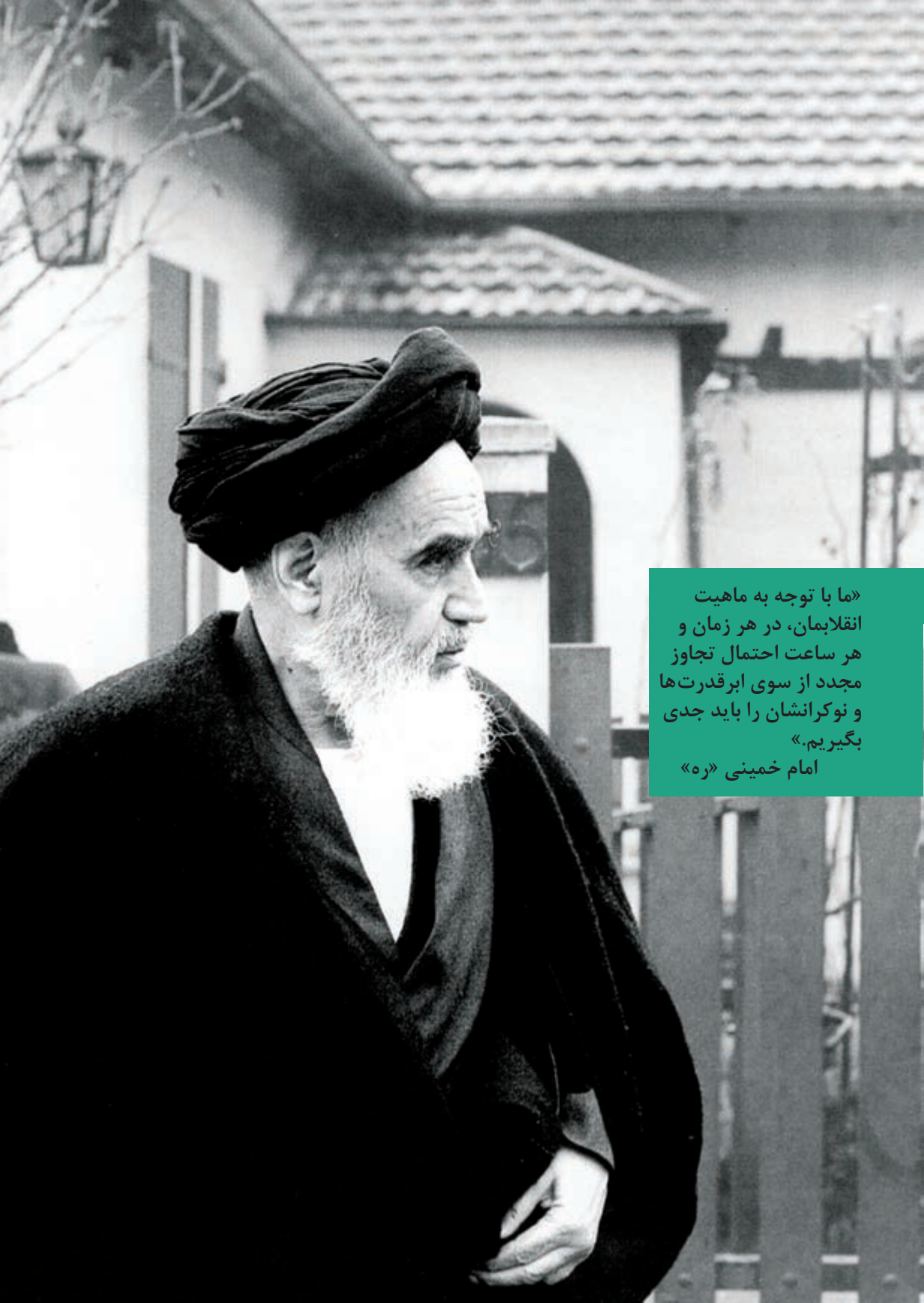
شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ:

چاپ اول ۱۳۹۵

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۴۹۵-۴

ISBN: 978-964-05-2495-4

«ما با توجه به ماهیت
انقلابمان، در هر زمان و
هر ساعت احتمال تجاوز
مجدد از سوی ابرقدرت‌ها
و نوکرانشان را باید جدی
بگیریم.»
امام خمینی «ره»

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مقدمه

سخنی با دبیران ارجمند، مربیان گرامی و دانش‌آموزان عزیز

انقلاب اسلامی ایران در ماه‌های آغازین پیروزی به دنبال طراحی زیرساخت‌های حکومت تازه تأسیس جمهوری اسلامی، التیام دردهای محرومین و مستضعفین، استقرار حکومت عدل و بالاخره سروسامان بخشیدن به اوضاع کشور و بازسازی ارتش و نیروهای مسلح بود. امام خمینی ره، پس از ۱۵ سال تبعید به میان امت بازگشت. زندانیان سیاسی و تبعیدی‌ها از بند ظلم و ستم حکومت پهلوی آزاد شدند.

تدابیر انقلابی و دوراندیشی امام خمینی (ره)، در تأسیس نهادهای جهاد سازندگی، بسیج مستضعفین، کمیته امداد، بنیاد مسکن، نهضت سوادآموزی و ... نشانگر عزم جدی بنیانگذار جمهوری اسلامی در آبادی و محرومیت‌زدایی از کشور بود. استکبار جهانی و قدرت‌های پوشالی غرب که منافع و اهداف شومشان در ایران اسلامی بر باد رفته بود با طراحی و اجرای ترور شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار جمهوری اسلامی، کودتا، حمله نظامی به طیس، تحریک و حمایت ضدانقلاب در داخل کشور، تحریم‌ها و محاصره اقتصادی و بالاخره تجاوز گسترده حکومت صدام با حمایت دولت‌ها و قدرت‌های منطقه‌ای و جهان، به مقابله برخاستند که آزمون‌هایی بسیار سخت و جدی برای ما بود. رهبری شجاعانه و حکیمانه امام خمینی (ره)، پایداری و جان‌فشانی ملت قهرمان ما، علیرغم تقدیم جان پاک هزاران فرزند این مرز و بوم و آثار و خرابی‌های فراوان، سرافرازی و پیروزی نهایی ایران اسلامی را به همراه داشت.

اکنون که در دوران جنگ نرم با دشمنان اسلام و ایران عزیز به سر می‌بریم، ملت ایران و رهبر فرزانه انقلاب اسلامی با عزمی راسخ و خلق حماسه‌های پایداری و پیشرفت، آمریکا و مستکبران عالم را به زانو در آورده و به جهاد فرهنگی، بصیرت، اقتصاد مقاومتی و هوشیاری در برابر جنگ نرم استمرار می‌بخشد.

درس آمادگی دفاعی با آغاز جنگ تحمیلی صدام به صورت غیررسمی در مدارس ارائه می‌شد و از سال ۱۳۶۷ به طور رسمی وارد برنامه‌های درسی آموزش و پرورش شد.

برنامه درسی آمادگی دفاعی درصدد تربیت نسلی مؤمن، شجاع، با اراده، غیور، مقاوم و توانمند در برابر جنگ همه‌جانبه سخت و نرم دشمنان است. نسل هوشمند و بالانگیزه‌ای که

موقعیت و جایگاه خود را تشخیص دهد و با افزایش آگاهی و مهارت‌های دفاعی خویش آمادهٔ دفاع از ارزش‌ها باشد.

کلاس درس آمادگی دفاعی با محور قرار دادن کتاب درسی، کانون همبستگی و اقدام برای مقاومت، پایداری و ایثارگری است. محتوای برنامه درسی آمادگی دفاعی منعطف، متنوع و فعالیت‌محور است تا به رشد توانایی‌های دفاعی دانش‌آموزان عزیز بیانجامد.

هم‌چنین با طراحی دو درس آزاد به منظور تولید و تدوین محتوای درسی متناسب با شرایط و نیازهای اقلیمی، بومی و فرهنگی دانش‌آموزان بر کاهش تمرکز این برنامه درسی تأکید شده است.

از دبیران محترم انتظار دارد با همکاری‌های خوب مربیان عزیز سازمان بسیج دانش‌آموزی و انجام هرچه بهتر و بیشتر برنامه‌های عملی درس (اعم از برنامه یک و سه‌روزه اردوی عملی، و ...) با روش تعاملی و مشارکتی، زمینهٔ ارتقای این برنامه را فراهم آورند.

ارائه هرگونه جزوهٔ پرسش و پاسخ و مواجههٔ حافظه محور با محتوای بصیرتی – مهارتی و توسعه یافتهٔ درس برخلاف اهداف و موازین آموزشی و تربیتی آن می‌باشد.

نوع و کیفیت سؤالات درس در آزمون‌های کلاسی، منطقه‌ای و استانی باید به‌صورت تفکرمحور، مفهومی و مبتنی بر تجارب و اندیشه‌های دانش‌آموزان باشد که در همین راستا دستورالعمل ارزشیابی این درس به‌طور رسمی به گروه‌های محترم آموزشی ابلاغ می‌شود.

بدیهی است برای تحقق اهداف بسیار مهم این درس بهره‌گیری از نرم‌افزارها، فیلم‌های آموزشی، کتاب معلم، فعالیت عملی مربیان، برگزاری جشنواره و نمایشگاه آثار دانش‌آموزی، بازدید از مراکز مختلف مانند باغ موزه‌های دفاع مقدس، مراکز نظامی و انتظامی، گلزار شهدا و نیز متن‌خوانی از آثار فاخر دفاع مقدس در کلاس درس مؤثر و رهگشا خواهد بود. لازم است کلیه فعالیت‌های فوق با ارزش‌گذاری، ارزیابی و درج نمرات مستمر همراه باشد.

نمایش به موقع آثار رسانه‌ای پیش‌بینی شده در متن هر درس الزامی است؛ طرح سؤالات امتحانی از آیات، روایات و سخنان بزرگان و نیز بخش «بیشتر بدانید» و «فعالیت‌ها» مورد نظر نمی‌باشد. گروه آمادگی دفاعی دفتر تالیف کتاب‌های درسی همواره از دریافت نظرهای ارزشمند دبیران محترم. صاحب نظران و دانش‌آموزان به گرمی استقبال می‌کند. خواهشمند است دیدگاه‌ها و پیشنهادات خود را به نشانی .تهران صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ گروه آمادگی دفاعی و یا به نشانی پست الکترونیکی talif@talif.sch.ir ارسال نمایید.

گروه درسی آمادگی دفاعی – تابستان ۱۳۹۵

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

مقدمه

۸ فصل اول: معارف دفاعی

۱ - درس اول: امنیت و تهدید

۹ - درس دوم: اقتدار دفاعی

۲۰ - درس سوم: انقلاب اسلامی و بسیج

۳۰ - درس چهارم: علوم و معارف دفاع مقدس

۳۹ - درس پنجم: حماسه‌های ماندگار

۴۹ - درس ششم: درس آزاد (۱)

۵۶ فصل دوم: مهارت‌های دفاع هوشمندانه

۵۷ - درس هفتم: مقابله با جنگ نرم

۶۵ - درس هشتم: پدافند غیرعامل

۷۵ - درس نهم: من یک رزم آورم

۹۱ - درس دهم: ایمنی و پیشگیری

۱۰۲ - درس یازدهم: درس آزاد (۲)

۱۰۸ - درس دوازدهم: امداد و نجات

فصل اول

معارف عامی

امنیت و تهدید

امروز بزرگ‌ترین مایهٔ تهدید در دنیا رژیم آمریکا است که بدون هیچ مهارتی، بدون هیچ پابندی وجدانی و دینی‌ای، در هر کجایی که لازم بداند دخالت‌های بی‌وجه می‌کند و دخالت‌های ناامن‌کننده از او سر می‌زند؛ آمریکا دنیا را ناامن کرده است. در این منطقه ما، ناامن‌کننده، رژیم صهیونیستی است که سگ زنجیری آمریکا است؛ اینها هستند که دنیا را ناامن کرده‌اند. جمهوری اسلامی دنیا را ناامن نمی‌کند، منطقه را هم ناامن نمی‌کند، حتی محیط همسایگان را هم ناامن نمی‌کند، حتی در موارد زیادی بدرفتاری‌های برخی از همسایگان را هم با بزرگواری تحمل می‌کند.

... جمهوری اسلامی - هم برای خود، هم برای دیگران - امنیت را بزرگ‌ترین نعمت الهی می‌داند و برای حفظ امنیت خود می‌ایستد و دفاع می‌کند؛ این همیشه باید آویزه گوش مسئولان نیروهای مسلح باشد: حفظ امنیت کشور، حفظ امنیت مرزها، حفظ امنیت عمومی زندگی مردم، چیزهایی است که به عهدهٔ مسئولانی است که در این زمینه فعالیت دارند.

مقام معظم رهبری ۱۳۹۴/۰۱/۳۰

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

امنیت

امنیت، حالت دوری از هر گونه تهدید یا حمله و نیز آمادگی برای رویارویی با خطرات است. مفهوم امنیت، نسبی و دارای شدت و ضعف است لذا برای دستیابی به امنیت پایدار دائماً باید سطح آن را ارتقاء بخشید که با همکاری مسئولان و مردم محقق می‌شود.

فعالیت (۱)

به صورت گروهی در طول یک هفته اخبار سراسری صدا و سیما، جمهوری اسلامی و یا تیتراژ خبر روزنامه‌های رسمی کشور را پایش کنید. موارد و نمونه‌های ناامنی در کشورهای مختلف را طبقه‌بندی کرده و به صورت جدول زیر به کلاس ارائه نمایید.

ردیف	نام کشور	منبع خبر و تاریخ انتشار	موارد و موضوع ناامنی	سطح ناامنی					
				فردی	خانوادگی	محلی	ملی	منطقه‌ای	جهانی

همه مردم کشور از جمله ما دانش‌آموزان در برقراری امنیت، افزایش سطح امنیت و پایداری آن سهیم هستیم و تلاش می‌کنیم تا در همه زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کشوری امن داشته باشیم.

فعالیت (۲)

مقایسه کنید :

ردیف	کشور دارای امنیت پایدار	کشور ناامن
۱	وضعیت اقتصادی مطلوب (نظام تولید، توزیع و مصرف)	
۲	خدمات اجتماعی مناسب (بهداشت و سلامت، آموزشی و رفاه اجتماعی)	
۳	وضعیت فرهنگی ایده‌آل (سبک زندگی، هنر، آداب و رسوم و...)	
۴	وضعیت خوب نظامی و امنیت اطلاعات	

امنیت ملی

توانایی یک ملت برای حفاظت از ارزش‌های حیاتی خود در برابر تهدیدات داخلی و خارجی را امنیت ملی می‌گویند. ارزش‌های حیاتی کشور ما شامل: حفظ ارزش‌های دینی و ملی، حفظ سرزمین و استقلال سیاسی و اقتصادی می‌باشد.

امروزه جمهوری اسلامی ایران از معدود کشورهایی است که در منطقه جنوب غرب آسیا و در سایه مستحکم نیروهای مسلح کشور احساس امنیت می‌کند.

فعالیت (۳)

به نقشه ایران و کشورهای جنوب غرب آسیا توجه کنید. برای پاسخ سؤالات زیر تحقیق کنید.

۱- کشور ما با چند کشور دیگر مرز مشترک آبی یا خاکی دارد؟ نام ببرید.

۲- وضعیت امنیت را در کشورهای زیر را بررسی کنید :
پاکستان - افغانستان - عراق - سوریه

۳- تحقیق کنید کشور آمریکا در چه کشورهایی از نقشه پایگاه نظامی دارد؟

۴- در هر کشور چند پایگاه نظامی دارد؟

۵- پایگاه‌ها را بر روی نقشه با علامت ستاره قرمز * مشخص کنید.

۶- به نظر شما چرا آمریکا در این کشورها پایگاه نظامی احداث کرده است؟

۷- دین رسمی هر کدام از کشورهای همسایه ایران چیست؟

افراد و گروه‌های بسیاری در کشور تلاش کرده و در حال فعالیت هستند تا ما در محیطی امن و به دور از ترس و ناامنی استعدادهای خود را شکوفا سازیم و در مسیر رشد و تکامل الهی حرکت کنیم. برخی از این افراد جان و سلامتی خود را در راه دفاع از ارزش‌های حیاتی کشور ایثار کرده‌اند.

بیشتر بدانید (۱)

مأموریت برخی از بخش‌های فعال در عرصه برقراری و حفاظت از امنیت کشور

ردیف	موضوع مأموریت	یگان/ واحد مسئول	آرم/ نشان
۱	حفاظت از مرزهای زمینی کشور	فرماندهی مرزبانی جمهوری اسلامی ایران	
۲	برقراری امنیت مرزهای آبی کشور (خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر)	نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران	
۳	حفاظت و حراست از مرزهای هوایی کشور	قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ع)	
۴	حفظ امنیت اجتماعی داخلی کشور	پلیس اطلاعات و امنیت عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	
۵	حفظ امنیت سایبری و حفاظت از ایران مجازی	پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات (پلیس فتا)	
۶	حفظ امنیت پروازها، هواپیماها و فرودگاه‌های کشور	سپاه حفاظت انصارالمهدی (عج) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	

صلح

در صورت برقراری امنیت جهانی، بین کشورها دوستی و آرامش برقرار خواهد شد. پیامبر گرامی اسلام (ص) از سوی خداوند پیام آور صلح و رحمت است و جمهوری اسلامی ایران بالهام از آیات قرآن و سیره نبوی خواستار دوستی و ارتباط با همه کشورهایی است که به حقوق دیگران تجاوز نکنند، خوی استعمارگری نداشته باشند و در امور داخلی سایر کشورها دخالت نکنند.

تهدید

دانش آموزان عزیز! بخشی از سیاست‌های دفاعی کشور ما در برابر تهدیدات دشمن توسط رهبر معظم انقلاب در تاریخ ۱۳۹۰/۸/۱۹ در دانشگاه امام علی (ع) بیان شده است. ضمن مشاهده فیلم مربوط در کلاس، فعالیت زیر را انجام دهید :

فیلم شماره ۱ درس ۱ را ببینید.

فعالیت (۴)

جدول زیر را کامل کنید :

سیاست کلی جمهوری اسلامی ایران	موضوع	ردیف
..... 	جنگ و تجاوز	۱
..... 	تهدید	۲
..... 	پاسخ در برابر تعرض	۳

حفاظت از اطلاعات کشور

امروزه دشمنان از هر راهی برای تحت فشار قرار دادن کشور و ملت ما استفاده می‌کنند از جمله فتنه‌انگیزی، ایجاد تفرقه بین مردم و مسئولان، دستیابی به شبکه‌های اطلاعاتی نظامی و غیرنظامی، جذب افراد تحصیل کرده و نخبگان کشور به بهانه‌ها و روش‌های مختلف و تحریم‌های گسترده اقتصادی و صنعتی که با رهبری حکیمانه و هوشیاری مردم، یکی پس از دیگری نقش بر آب می‌شوند. در این میان رازداری، حفاظت از اطلاعات و مسائل نظامی و غیرنظامی کشور وظیفه اسلامی و انسانی هر ایرانی است. اطلاعات نقش مهمی در زندگی فردی و اجتماعی ما دارد؛ حفاظت از آن ضروری بوده و یکی از عوامل مهم در حفظ امنیت کشور است.

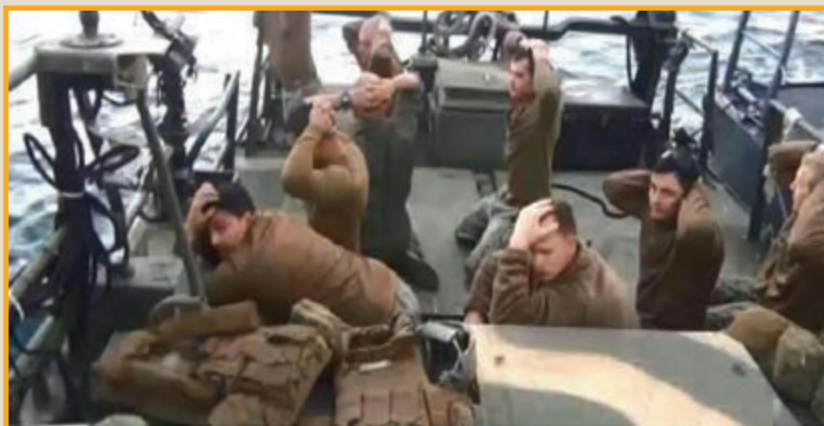
بیشتر بدانید (۲)

برخی از وظایف حفاظتی که بر عهده شماست و یا در آینده به شما سپرده خواهد شد :

ردیف	موضوع مأموریت	شرح مأموریت
۱	حفاظت گفتار	رازداری، سکوت، کم حرفی، تفکر قبل از سخن گفتن، کلی‌گویی، ساده زیستی و گمنامی
۲	حفاظت اسناد	جلوگیری از دسترسی غیرمجاز به اسناد، جلوگیری از افشا، جعل و انهدام اسناد، محافظت از اسناد مکتوب، فیلم، نوارهای صوتی، عکس‌ها، نقشه‌ها، لوح فشرده و حافظه‌های جانبی و سیار
۳	حفاظت سلاح، تجهیزات و مهمات	مقابله با تهدیدات طبیعی مهمات مثل رطوبت، نور، حرارت و ...، مقابله با تهدیدات مصنوعی مثل سرقت سلاح، خرابکاری، انفجار، واگذاری سلاح به افراد غیر مجاز
۴	حفاظت فیزیکی	شناسایی و کنترل ورود و خروج اشخاص و وسائل به اماکن و تأسیسات به منظور جلوگیری از تعرض، سرقت و آتش‌سوزی و ...
۵	حفاظت مخابرات	حفظ امنیت انتقال پیام، جلوگیری از شنود، جاسوسی تلفنی، نقطه‌یابی به کمک تلفن همراه، اختلال و قطع ارتباط مخابراتی

درس دوم

اقتدار دماغی

«در نظام‌های مادی، اقتدار متکی به پایه‌های قدرت مادی است به پول، به سلاح، به تبلیغات فریبکارانه هرچا لازم باشد مزورانه و منافقانه. اما در الگوی اسلامی و معنوی این اقتدار در درجه اول متکی به عامل معنوی و ارزش معنوی و الهی است. متکی است به ایمان، متکی است به اعتماد به خدای متعال، متکی است به تلاش مخلصانه در راه آرمان‌های بلند و والا...»

مقام معظم رهبری ۸۹/۸/۱۹

اقتدار دفاعی

(مقام معظم رهبری)

دفاع جزیی از هویت یک ملت زنده است.

درهشت سال دفاع مقدس با توجه به تحریم همه‌جانبه از امکانات مناسب موشکی برخوردار نبودیم و هیچ کشوری به ما حتی یک موشک نمی فروخت پس از تلاش های بسیار با رهنمودهای فرماندهی کل قوا و پشتیبانی فرماندهان نیروهای مسلح، شهید حسن طهرانی مقدم با کمک تعدادی از رزمندگان جوان با ایمان، تلاشگر و خلاق اولین موشک را در اسفند ۱۳۶۳ به سرزمین دشمن پرتاب کردند تا از ایران اسلامی دفاع کنند. به طوری که تلاش فرزندان هوشمند این مرز و بوم چنان ابهتی ایجاد کرده که موجب ترس دشمنان و بازدارندگی متجاوزان از هر گونه اقدام علیه تمامیت ارضی کشور ما گردیده است.

فعالیت (۱)

فیلم شماره (۱) را در گروه کلاسی خود تحلیل و بررسی کنید و سپس به سوال زیر پاسخ دهید.

- به نظر شما برای افزایش توان و قدرت ایستادگی مؤثر و موفق در برابر تهاجم دشمن چه اقداماتی باید انجام دهیم؟

.....

.....

.....

اقتدار یعنی فرد یا حکومت از چنان مقبولیتی برخوردار باشد که نظر او در موضوع یا مسائلی که پیش می‌آید حرف آخر باشد و دیگران از آن اطاعت کنند. منابع اقتدار، قدرت: نظامی، سیاسی، اقتصادی، علمی و فرهنگی می‌باشد.

فعالیت (۲)

خداوند می‌فرماید :

«شمادر مقام مبارزه با آن کافران، خود را مهیا کنید تا آن حد که بتوانید از آذوقه، تسلیحات، آلات جنگی و اسبان سواری برای تهدید و ترساندن دشمنان خدا و خودتان کاملاً فراهم سازید...» (آیه ۶۰ سوره انفال)

• با توجه به این آیه چرا قرآن بر اقتدار نظامی و تدارک امکانات و تجهیزات رزم تاکید دارد؟ در کلاس گفتگو کنید.

فعالیت (۳)

در باره هریک از منابع اقتدار چند مصداق ذکر کنید.

ردیف	نوع اقتدار	مصداق
۱	نظامی	ساخت سامانه های موشکی و فضایی
۲	سیاسی	مردم سالاری دینی
۳	اقتصادی	تولید محصولات کشاورزی
۴	علمی و فناوری	سلول های بنیادین
۵	فرهنگی	فرهنگ عاشورایی

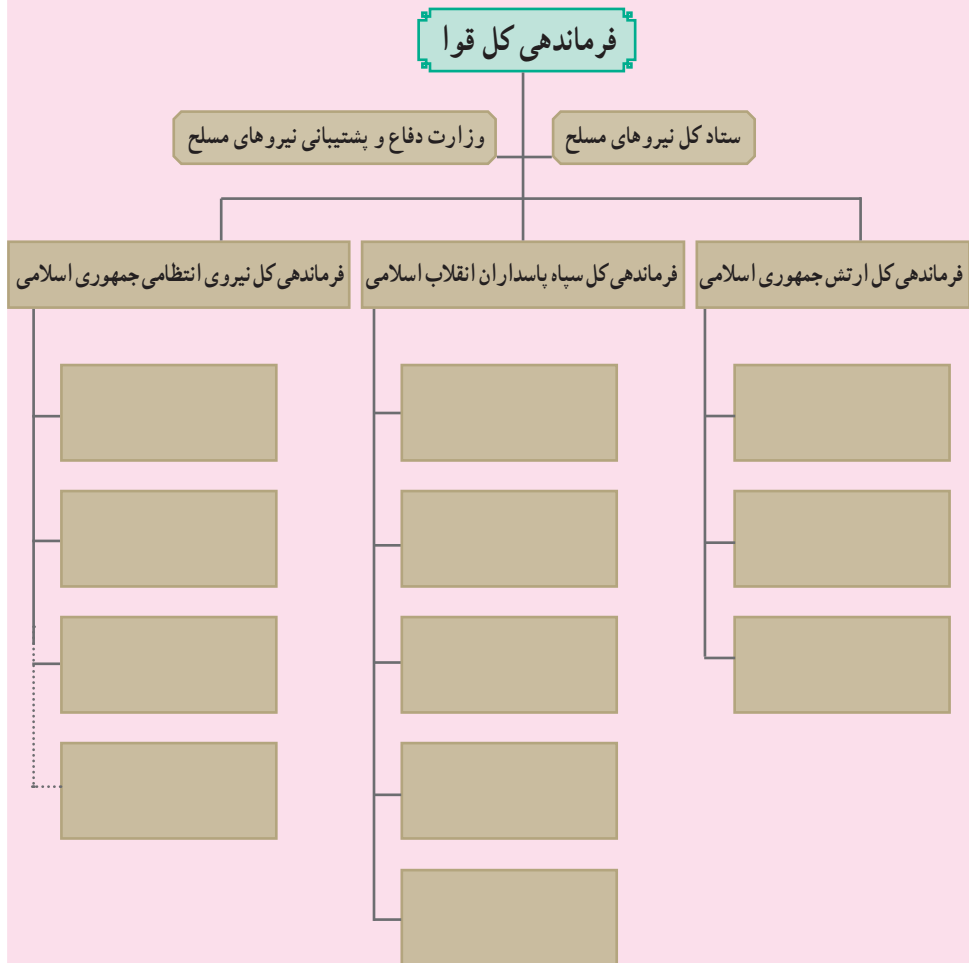

فرماندهی کل قوا

طبق ماده ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی یکی از وظایف و اختیارات رهبر جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی کل نیروهای مسلح است. هشت سال حضور پر شور مردم ایران در صحنه‌های دفاع مقدس نشان دهنده این واقعیت است که رهبری جمهوری اسلامی ایران دارای مقبولیت عامه مردم است و در واقع فرماندهی معظم کل قوا فقط فرماندهی نیروهای مسلح نظامی و انتظامی نیست بلکه همه اقشار مردم را در برمی گیرد و این مظهر اقتدار کشور ایران است.

فعالیت (۴)

با مراجعه به منابع معتبر نمودار زیر را کامل کنید.

فعالیت (۵)

✱ تاکیدات فرماندهی کل قوا برای ارتقا و اقتدار دفاعی در نیروهای مسلح کشور را به صورت گروهی بررسی کنید و در قالب گزارش به کلاس ارائه نمایید.

اقتدار فرهنگی

فرهنگ هر جامعه هویت و موجودیت آن جامعه را تشکیل می‌دهد. امام خمینی (ره)
فرهنگ یک جامعه اساس هویت آن جامعه است. مقام معظم رهبری

با ارزش‌ترین نوع اقتدار، اقتدار در حوزه فرهنگ است زیرا از یک طرف اقتدار فرهنگی زمینه اقتدار در سایر بخش‌ها را فراهم می‌کند و از طرف دیگر فرهنگی که بر ارزش‌های الهی استوار باشد در مواجهه منطقی با سایر فرهنگ‌ها هیچگاه احساس ناتوانی نمی‌کند.

فعالیت (۵)

این سوال را بررسی و پاسخ آن را به کلاس ارائه نمایید :

چرا استکبار جهانی و کشورهای تحت سلطه آن با سرمایه‌گذاری هنگفت همواره تلاش دارد هویت و فرهنگ خود را برتر جلوه دهد و به دیگر کشورها تحمیل نماید؟

.....

.....

.....

.....

سرزمین پهناور ایران با بیش از ۵ تا ۷ هزار سال قدمت تاریخی یکی از تمدن‌های فرهنگی بزرگ در جهان محسوب می‌شود. با ورود اسلام ناب محمدی (ص) به ایران، هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت اجتماعی جهان اسلام در آمد. پیروزی انقلاب اسلامی موجب ظهور هویت جدیدی برای مردم ایران شد؛ هویتی انقلابی که خواستار یک نظام مستقل جمهوری اسلامی بر اساس تعالیم اسلام بود. در حال حاضر هویت انقلابی ملت ایران به عنوان یک قطب فرهنگی نوین با تأثیر در فطرت تمامی انسان‌ها موجب بیداری اسلامی در جهان شده است.

فرهنگ : به مجموعه آداب، رسوم، سنت‌ها، دانش، ادب، معرفت، تعلیم و تربیت و آثار علمی و ادبی یک قوم یا ملت گفته می‌شود.

قدرت دفاعی

هدف اصلی از تولید سلاح در جمهوری اسلامی ایران دفاع و مقابله با دشمنان زورگو است.
مقام معظم رهبری

سیاست‌های دفاعی ایران اسلامی بر محورهای همچون خوداتکایی، استقلال، تولید داخلی، بازدارندگی، تأمین امنیت منطقه و... استوار است. فناوری‌های پیشرفته دفاعی ما در حوزه‌های ساخت موشک، سلاح و مهمات، خودروهای زرهی، صنایع هوایی، مخابرات و... چشمگیر است.

فعالیت (۶)

تولید تجهیزات دفاعی توسط متخصصان ایرانی چه تأثیری در تعاملات سیاسی مادر جهان دارد؟

.....

.....

.....

.....

بیشتر بدانید (۱)

نمونه‌هایی از تولیدات داخلی که مظهر اقتدار دفاعی میهن عزیز ما هستند :

ناوشکن جماران

کشتی جنگی ساخت ایران که به موشک‌های ضد کشتی، سطح به هوا، اژدرانداز، توپ پدافندی، ابزار ناوبری الکترونیکی نوین و امکانات جنگ الکترونیک مجهز است.

هواپیمای صاعقه

هواپیمای جنگنده شکاری است. این هواپیما از فناوری‌های بسیار پیچیده و پیشرفته کاملاً بومی برخوردار است.

ماهواره بر سیمرخ

سیمرخ، ماهواره‌بری است که برای قراردادن یک ماهواره ۱۵۰-۱۰۰ کیلوگرمی در مدار ۵۰۰ کیلومتری زمین به کار می‌رود.

فعاليات (٧)

با استفاده از منابع معتبر (مانند سایت وزارت دفاع و...) یکی از تولیدات داخلی معرفی شده در این درس و یا موارد دیگری را به دلخواه انتخاب و در رابطه با قابلیت‌های آن بررسی تحقیق و توضیح دهید.

درس سوم

انقلاب اسلامی و معجز

«واقعاً امام انسان عجیبی بود، اصلاً پیدایش و وجود این انسان با آن ابعاد، هیچ قابل تحلیل نیست، جز اینکه بگویم تفضّل الهی بود. خدای متعال برای اینکه چرخشی در تاریخ و در حرکت قافله عظیم بشری به وجود بیاید، دستی باید از غیب ظاهر می شد، این دست را ظاهر کرد.
مقام معظم رهبری ۶۹/۳/۱

انقلاب اسلامی

انقلاب در لغت به معنی زیر رو شدن است. فلاسفه انقلاب را این گونه معرفی می کنند که ذات و ماهیت یک شیئی لزوما عوض شده باشد.

از نگاه جامعه شناسان انقلاب به معنای دگرگون شدن است و

انقلاب اسلامی ایران پدیده ای نوظهور در قرن حاضر می باشد که به رهبری امام خمینی (ره) تحولی شگرف در ایران، منطقه و جهان پدید آورد.

فعالیت (۱)

– اندیشه ها و شخصیت امام خمینی (ره) را در کلاس تحلیل و بررسی کنید.

– مفهوم شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی را در گروه به بحث گذاشته و نتایج بنویسید :

.....

.....

.....

.....

.....

استقرار نظام جمهوری اسلامی

یاری و امداد الهی در طول دوران انقلاب اسلامی و پس از استقرار نظام جمهوری اسلامی با انگیزه و ایمان ملت خداجوی ایران و رهبری قاطعانه و خردمندانه امام خمینی (ره) توأم شد :

اگر خدا را یاری کنید، شما را یاری می کنیم و ثابت قدم می گردانیم.
قرآن مجید سوره محمد (ص) آیه ۷

همانا که خداوند در سرنوشت یک قوم تحول ایجاد نمی کند مگر آنکه خودشان آغازگر تحول و دگرگونی باشند.
قرآن مجید سوره رعد آیه ۱۱

پیروزی با مشت خالی در برابر حکومت مورد حمایت استکبار جهانی، موفقیت در دفاع مقدس، سرافرازی و نجات مستضعفین، بیداری اسلامی و ... نعمت‌هایی معنوی است که مزد و پاداش الهی برای ملت باایمان، غیور و با شرافت ایران بود. اما باید مراقب باشیم تا قدر نعمت‌های الهی را بدانیم و از سرنوشت قوم بنی اسرائیل که به خاطر ناشکری و ناسپاسی دچار عذاب و کیفر طولانی مدت گردیدند عبرت بگیریم.

فعالیت (۲)

۱- با رعایت عدالت و منطق نکات مثبت انقلاب اسلامی ایران را از آغاز تا کنون بررسی کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

۲- آسیب‌ها و نقاط ضعف نظام جمهوری اسلامی در حال حاضر چیست؟ راهکار شما برای برون‌رفت از این مشکلات چه می‌باشد؟

ردیف	آسیب‌ها	راهکارهای پیشنهادی
۱		
۲		
۳		
۴		
۵		

از مؤمنان مردانی هستند که به پیمان خویش با خدا وفا کردند، بعضی برسر پیمان خود جان باختند و برخی دیگر چشم به راهند و عهد و پیمانشان را دگرگون نکرده‌اند.

سوره احزاب آیه ۲۳

فیلم شماره ۱ درس ۳ را ببینید.

در فرهنگ نامه‌های فارسی معنی و مفهوم بسیج شامل: اسباب، سامان، ساز و برگ جنگ، آمادگی نیروی انتظامی، سلاح ساز جنگ، آمادگی، رخت سفر، آماده سفر شدن، مقصد و اراده، فراهم آوردن، تهیه تجهیزات و ... می‌باشد.

بیشتر بدانید (۱)

عموحاجی در پایگاه بسیج محله ما انسانی منحصر به فرد بود. رزمندگی و مبارزه در دوران شکوهمند پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۵۷) و بسیجی جانباز دلاور دوران دفاع مقدس، کافی بود که از او بزرگ مردی سرد و گرم چشیده و شاخص بسازد. عموحاجی از مال دنیا یک خانه و یک اتومبیل معمولی داشت، اما اعتبار و شأن او در جامعه، محل و نزد بزرگان بسیار بالا بود.

بعضی از شب‌ها پس از مراسم دعای کمیل که در منازل شهدا برگزار می‌شد او را دوره می‌کردیم تا برای ما از خاطراتش بگوید. یکی از این شب‌ها در راه بازگشت به پایگاه بسیج مسجد محله، بحث انتخاب بسیجی نمونه پایگاه‌ها مطرح شد، همهٔ بچه‌ها بدون تردید گفتند: عموحاجی یعنی بسیجی نمونه!!

سعید فرمانده پایگاه گفت: بهتر است به پایگاه که رسیدیم این بحث را ادامه دهیم. در جلسهٔ پایگاه، عموحاجی از همهٔ بچه‌ها تشکر کرد و گفت: «من به اندازه کافی شرمندۀ محبت‌های شما هستم. بهتر است جواترها را انتخاب و تشویق کنید. سپس فرمانده پایگاه رو به عموحاجی کرد و گفت: «حاج آقا! شما الگوی بچه‌ها هستید و رأی به جنابعالی دلیل و منطق دارد. ایشان از حاضران خواستند هر کدام یکی از خصوصیات اخلاقی و رفتاری «عموحاجی» را بیان کنند. اغلب بچه‌های بسیج محله به نکات جالب و ارزشمندی اشاره کردند که ای کاش در شرایط فعلی مورد توجه همه ما قرار گیرد:

احمد: ایمان به خدا؛ او هیچ‌گاه خدا را فراموش نمی‌کند. در طول روز با وضو است و در اغلب موارد ذکر می‌گوید.

بهنام: قرائت قرآن و دعا؛ عموحاجی علاقهٔ قلبی به قرآن دارد و از هر فرصتی برای قرائت قرآن، دعاها، کوتاه، زیارت عاشورا، دعای فرج و سایر ذکرها استفاده می‌کند.

محمدرضا: پرکاری و تلاش؛ عموحاجی با وجود آثار جراحت و ترکش‌های خمپاره در بدنش مانند یک جوان سالم فعالیت و جنب و جوش دارد. او می‌گوید: باید در این دنیا سختی بکشیم تا در آخرت خجالت‌زده نشویم.

مجید: خوش اخلاقی؛ او خیلی مهربان است و لبخند از لبانش محو نمی‌شود. به کودکان و بزرگان توجه خاص دارد و اعضای خانواده‌اش بیش از حد دوستش دارند.

داوود: انقلابی و ولایی؛ عمو حاجی عاشق امام خمینی (ره)، و رهبر عزیز است. او همواره می‌گوید: اشتباه و خیانت برخی از افراد را به پای رهبران و نظام نگذاریم. باید قدر جمهوری اسلامی را بدانیم. عمو مردی شجاع و ظلم‌ستیز است و در برابر ظالمان سکوت نمی‌کند.

محمد مهدی: عشق به شهدا؛ علاقه‌اش به شهدا عجیب است. او مشتری پرو پاقرص گلزار شهدا و مراسم بزرگداشت شهیدان است. مرتب از خاطرات آنان برای مامی‌گوید و چشمانش پر از اشک می‌شود. او هنوز آرزوی شهادت دارد.

وحید: قناعت و ساده‌زیستی؛ عمو حاجی فردی آراسته، تمیز و در عین حال ساده است. ایشان در زندگی شخصی و اجتماعی اهل تجمل نیست و بخش‌هایی از درآمدش را انفاق می‌کند. مشکلات را لازمه زندگی می‌داند و همه را به صبر و خودسازی دعوت می‌کند.

سامان: نیکوکاری؛ بین مردم صلح و آشتی برقرار می‌کند و به خانواده‌های محروم رسیدگی می‌کند. هرچند در امور خیرخواهانه پیش قدم است اما از کسی توقع جبران ندارد.

..... بچه‌های بسیج محل در گفت‌وگوهای آن شب به موارد دیگری از برازندگی‌ها و خصوصیات شخصیتی عمو حاجی پرداختند که برای شما خالی از لطف نیست:

در برخی از روزهای هفته روزه می‌گیرد، نمازش معمولاً اول وقت است، میان حرف دیگران حرف نمی‌زند، به سفرهای زیارتی و اردوی راهیان نور علاقه دارد، به خاطر جانبازی‌اش از نظام طلبکار نیست، بیش از مدرک تحصیلی‌اش سواد و شعور دارد و

«بسیج شجره طیبه و درخت تناور و پرثمری است که شکوفه‌های آن بوی بهار وصل و طراوت یقین و حدیث عشق می‌دهد. بسیج مدرسه عشق و مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش بر گلدسته‌های رفیع آن، اذان شهادت و رشادت سروده‌اند. بسیج میقات پابرهنگان و معراج اندیشه پاک اسلامی است که تربیت یافتگان آن نام و نشان در گمنامی و بی‌نشانی گرفته‌اند.

امام خمینی (ره)

بسیج مردمی انحصار به ایران اسلامی ما ندارد. در کشورهای مختلف جهان «بسیج مردمی» با اسم و ویژگی‌های متفاوت نقش بسزایی در آزادی و آبادانی آن کشورها دارد.

فعالیت (۲)

با انتخاب گروه ۳ نفری و با هماهنگی دبیر محترم درباره بسیج یکی از کشورهای مورد نظر تحقیق و بررسی نموده، نتایج را در قالب پرده‌نگار، مقاله، نماهنگ یا روزنامه دیواری ارائه دهید:

- ۱- بسیج ملی در سوئیس
- ۲- ارتش آزادی بخش چین
- ۳- بسیج در لبنان و فلسطین (ترجیحاً حزب‌ا... لبنان و حماس فلسطین)
- ۴- بسیج در عراق (در مبارزه با گروهک‌های تکفیری)
- ۵- بسیج در سوریه (در مبارزه با گروهک‌های تکفیری)
- ۶- بسیج در یکی از کشورهای آمریکای لاتین (نیکاراگوئه، شیلی، اکوادور، کوبا، مکزیک، ونزویلا، بولیوی)
- ۷- بسیج مردمی در یمن

سازمان بسیج مستضعفین

انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ماه سال ۱۳۵۷ به پیروزی رسید و با رأی مردم در رفراندوم سراسری ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ حکومت جمهوری اسلامی ایران مستقر شد. مدیریت نیروهای مردمی انقلاب با امام خمینی (ره) بود، لذا ایشان با تدبیری آگاهانه و آینده‌نگر در آذر ماه ۱۳۵۸ (یعنی حدود ۱۰ ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی) فرمان تشکیل بسیج مستضعفین را صادر فرمودند. اوج حماسه‌های بسیج در دوران هشت سال دفاع مقدس بود.

البته بسیج منحصر به زمان و مکان خاص نیست و در طول دوران حکومت جمهوری اسلامی بازوی توانای کشور بوده و هست.

بیشتر بدانید (۲)

بسیج نهادی است تحت فرماندهی مقام معظم رهبری که هدف آن نگهداری از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن، جهاد در راه خدا، تقویت کامل بنیه دفاعی از طریق همکاری با سایر نیروهای مسلح و همچنین کمک به مردم هنگام بروز حوادث غیرمترقبه است.

«از اساسنامه بسیج مستضعفین»

الگو و شاخص بسیج در زمان حاضر

رهبر معظم انقلاب اسلامی بهترین الگوی بسیجیان است. او که با تحمل شکنجه‌های رژیم شاه و جانبازی از ناحیه دست (در حادثه ترور بعد از پیروزی انقلاب اسلامی) و حضور مؤثر و مستمرش در دوران دفاع مقدس، هنوز چفیه رزمندگی را بردوش دارد و در خط مقدم علیه آمریکا و استکبار جهانی می‌رزد و می‌خروشد.

فعالیت (۳)

به نظر شما علاوه بر تکالیف و وظایف فردی، اولویت‌های سازمان بسیج دانش‌آموزی چیست؟

.....

.....

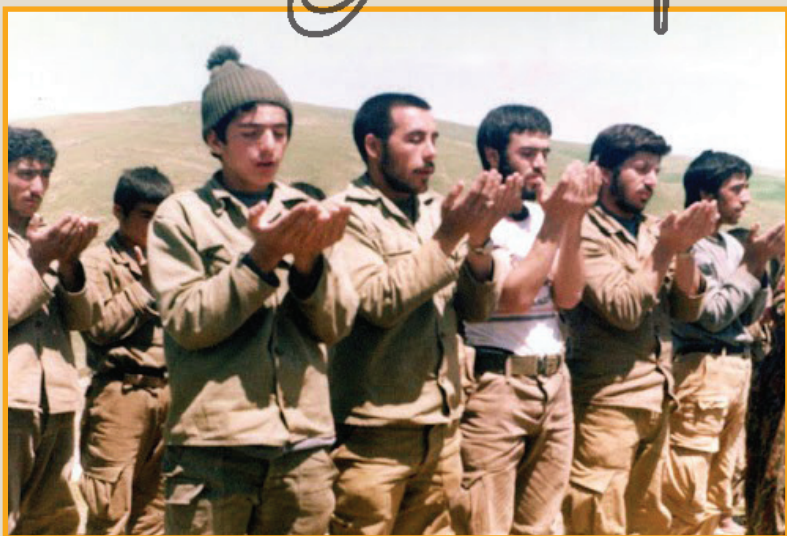
.....

برخی از طرح های سازمان بسیج دانش آموزی :

درس چهارم

علوم و معارف دفاع مقدس

«...انسان در دوران دفاع مقدس، گاهی آن قدر داوطلبان جوان را می‌دید که چشم انسان از کثرت جمعیت، سیاهی می‌رفت و از شور و شوقی که اینها داشتند برای این که به خطوط مقدم دفاعی بروند و از استقلال کشور در مقابل تهاجم نظامی - دشمن - دفاع کنند...»

مقام معظم رهبری ۱۳۸۶/۰۲/۱۹

فیلم شماره ۱ درس ۴ را ببینید.

اگر دشمن به شما حمله کند و آمادگی نداشته باشید، چه می‌کنید؟
در بخشی از فیلم سینمایی آژانس شیشه‌ای، بازیگر نقش «حاج کاظم» با اشاره به حمله گول و دفاع جانانه جوانان به نکاتی جالب اشاره می‌کند که پس از مشاهده این بخش از فیلم به سوالات زیر پاسخ دهید.

فیلم شماره ۲ درس ۴ را ببینید.

فعالیت (۱)

۱- منظور از جشن و شادی چه بود؟

.....

۲- گول با چه اهدافی به کشور ما حمله کرد؟ جوانان و نوجوانان چگونه دست و پای او را قطع

کردند؟ (نمایش فیلم ۳)

.....

.....

.....

۳- پیر مراد چه کسی بود و توصیه‌های او در مورد دانش‌آموزان رزمنده آن زمان چه بوده است؟

.....

.....

.....

۴- با چند جوان و نوجوان آن زمان مصاحبه کرده و نتیجه را در کلاس ارائه کنید.

دفاع همه جانبه

با حمله غافلگیرانه رژیم بعثی عراق، جوانان و نوجوانان این مرز و بوم از جمله دانش آموزان شجاع به همراه بزرگترها با دل کندن از لذت‌ها و جاذبه‌های مادی دنیا وارد کارزار و آزمایشی بزرگ شدند و با حضور در جبهه‌ها غیرت اسلامی و ایرانی خود را به نمایش گذاشتند. شهرهای کشورمان از حملات هوایی و موشکی دشمن در امان نبود، صدای آژیر خطر در اغلب شهرها به گوش می‌رسید. با این وجود مردم و جوانان داوطلب همگام با نیروهای مسلح و جهادسازندگی با روحیه بسیجی، انگیزه الهی، تلاش و ایستادگی، توانستند بخش وسیعی از پیشروی نیروهای دشمن را مهار کنند.

فیلم شماره ۴، ۳ و ۵ درس ۴ را ببینید.

با هر عملیات موفق رزمندگان اسلام، طنین آهنگ حماسی پیروزی در صدا و سیما، چهره شهرها را دگرگون می‌کرد و مردم منتظر خبرهای موفقیت رزمندگان اسلام می‌شدند. (نوید پیروزی و آزادسازی خونین شهر را در عملیات بزرگ الی بیت المقدس بشنوید.)

فیلم شماره ۶ درس ۴ را ببینید.

فعالیت (۲)

۱- درباره چگونگی جذب، آموزش و اعزام نیروهای بسیجی در دوران دفاع مقدس تحقیق کنید و نتیجه را گزارش دهید

۲- سبک زندگی، تحمل خطرات و سختی‌های جبهه را توصیف کنید و به بحث بگذارید.

فیلم شماره ۷ درس ۴ را ببینید.

۳- کشورهای محرک و حامی حکومت صدام را نام برده و اهداف آنها را بررسی کنید.

۴- نقش سازمان‌های بین‌المللی مخصوصاً شورای امنیت سازمان ملل در برخورد با جنگ تحمیلی را به صورت گروهی مطالعه کنید. نتیجه را به کلاس ارائه دهید.

فعالیت (۳)

با مراجعه به منابع معتبر جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	مراحل دفاع مقدس	شرح مختصر
۱	هجوم سراسری دشمن	
۲	مقاومت و تنبیت متجاوز	
۳	بیرون راندن دشمن	
۴	تعقیب و تنبیه متجاوز	
۵	پایان جنگ و پذیرش قطعه نامه	

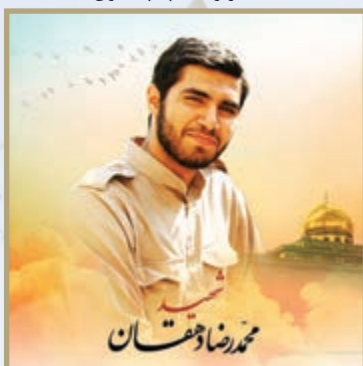
شهادت شاعران و مدافعان

شهید حاج حسین همدانی
مستشار ارشد سپاه پاسداران

شهید مجتبی ذوالفقار نسبت
فرمانده تکاوران ارتشی

شهید محمد رضا دهقان
دانشجو و طلبه بسیجی

شهید مصطفی بدرالدین
از حزب الله لبنان

شهید علیرضا توسلی (ابوحامد)
از تیپ فاطمیون افغانستان

بهره‌گیری از تجربه‌های دوران دفاع مقدس

دوران پرافتخار دفاع مقدس همراه با فراز و نشیب‌های فراوانی بوده که بایستی عبرت‌ها و آموزه‌های آن در تداوم انقلاب اسلامی برای نسل امروز و فردا به یادگار بماند. توکل به خدا، خودباوری، اعتماد به نیروهای داخلی، ایستادگی در برابر دشمن با دست خالی و تحریم شدید اقتصادی از جمله تجربه‌های آموزنده دفاع مقدس است.

فعالیت (۴)

با مراجعه به اسناد، مدارک، سایت‌ها و وبلاگ‌ها و نیز مصاحبه با رزمندگان دوران دفاع مقدس سایر آموزه‌ها و عبرت‌های آن دوران را فهرست نموده و به بحث بگذارید.

دفاع هم چنان باقی است

... اسلام خواهی مردم در کل جهان از جنگ هشت ساله ماست...

امام خمینی - اسفند ۱۳۶۷

... امروز در کشورهای اسلامی، علیه دیکتاتوری‌های وابسته قیام شده است.

این مقدمه‌ای است برای قیام علیه دیکتاتوری جهانی و دیکتاتوری بین‌المللی که عبارت است از شبکه فاسد و خبیث صهیونیستی و قدرت‌های استکباری...

مقام معظم رهبری

یکی از دستاوردهای دوران دفاع مقدس ایجاد الگوی خودباوری و اعتماد به نفس برای کشورهای اسلامی و مردم آزاده جهان بود که موجب بیداری و قیام آنان بر علیه حکومت‌های فاسد و دست‌نشانده شد.

صهیونیسم و استکبار جهانی با شیوه‌های سخت و نرم در برابر حرکت‌های مردمی مقابله می‌کند. استفاده ایزاری از دین با تعاریف جدیدی از اسلام و مذهب و ایجاد گروه‌های تکفیری از جمله این فتنه‌هاست.

فعالیت (۵)

فعالیت‌های مدافعان حرم اهل بیت (ع) در عراق و سوریه را بررسی کنید و ارتباط عملکرد آنان با آموزه‌های دوران دفاع مقدس را در گروه به بحث بگذارید.

فرهنگ ایثار و شهادت

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

این رنگ خداست و رنگ چه کسی از رنگ خدا بهتر است ما پرستندگان او هستیم.
سوره بقره آیه ۱۳۸

مقام معظم رهبری می‌فرمایند :

«...کاری کنید که شهدا، رنگ ثابت زندگی مردم بشوند...»

اگر مجموعه فعالیت‌های روزانه ما شامل دیدن، خوردن، خوابیدن، تصمیم‌گیری، مشورت، خندیدن، گریه، راه رفتن، مطالعه، فکر، نوشتن و... باشد و همه این فعالیت‌ها با رنگ شهدا گره بخورد، چه اتفاقی می‌افتد؟
تعلق نداشتن به لذت‌های مادی دنیا، غیرت، سلحشوری و گام نهادن در مسیر رضای خداوند، جلوه‌هایی زیبا از فرهنگ ایثار و شهادت است.

شهدا و رزمندگان دوران دفاع مقدس با
قدرت ایمان و یاری خداوند به پیروزی رسیدند
و به کسانی که راهشان را ادامه دهند یاری
می‌رسانند. شهید دوست خداست و دوستی با
او دوستی با خداست.

کاسه لکی یادگار

کشور ما به مدت هشت سال درگیر جنگ تحمیلی و ناخواسته ای با حکومت بعثی
 صدام در عراق بوده است. از این جنگ طولانی مدت، آثار متعددی در قالب
 مناطق جنگی و یادمان‌ها به جای مانده است که علاوه بر جاذبه گردشگری یکی از
 مهم‌ترین میراث‌های ملی و معنوی کشور محسوب می‌شود. این جاذبه‌ها سالانه
 گردشگران زیادی را با اهداف و دیدگاه‌های مختلف به طرف خود جذب می‌کنند.
 یکی از گروه‌های زائر مناطق جنگی، دانش‌آموزان هستند. بازدید داوطلبانه دانش
 آموزان از مناطق جنگی با هماهنگی سازمان بسیج مستضعفین و وزارت آموزش
 و پرورش در قالب کاروان‌های راهیان نور انجام می‌گیرد.

قبل از آغاز درس، حتما لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

شهید مرحمت بالا زاده

شهید حسینعلی عالی

شهید احمد رضا عباسی

آشنایی با مجید

سلام؛ من از دوستان مجیدم. ما همسایه، بچه محل و هم مدرسه‌ای بودیم. مجید را از دوران کودکی می‌شناختم. او در خانواده‌ای کشاورز دیده به جهان گشود و از کودکی علاقه زیادی به مسجد و مسایل دینی داشت. در مدرسه همواره از دانش‌آموزان درس خوان، مرتب و منظم بود. از ویژگی‌های شاخص او راستگویی بود؛ به گونه‌ای که بچه‌ها به او لقب «درستکار» داده بودند. به مادیات، لباس و خوراک اهمیت زیادی نمی‌داد.

در زمان انقلاب ما ۱۳ ساله بودیم و همراه دیگر مبارزان با شرکت در تظاهرات و پخش اعلامیه‌های امام خمینی^(ره) در آگاهی مردم و ایجاد حس مبارزه طلبی، اقدام می‌کردیم. دانش‌آموز سال سوم دبیرستان در رشته ریاضی بودیم که توسط ستاد جنگ‌های نامنظم دکتر چمران برای دفاع از کشور به اهواز اعزام شدیم. مجید در جبهه نمونه یک انسان کامل بود و من سعی می‌کردم در حد و اندازه او باشم. او در ماه رمضان و گرمای تابستان با زبان روزه به پاسداری می‌پرداخت و چنان مورد اعتماد اطرافیان بود که به عنوان بی سیم چی گردان انتخاب شد. سرانجام در شهریور ۱۳۶۰ در آستانه عملیات شکستن محاصره آبادان، مورد اصابت مستقیم گلوله بعثیان قرار گرفت و در ۱۶ سالگی به مقام رفیع شهادت نائل شد. بعدها من در وصیت نامه اش جمله‌ای را دیدم که شاید برای شما هم جالب باشد :

در هر کاری به خدا توکل کنید و نماز اول وقت را به پا دارید، محیط گرم و صمیمی خانواده را به هیچ قیمتی از دست ندهید و با همه با اخلاق خوش اسلامی رفتار کنید.

اکنون که با مجید آشنا شدید، من کارمندی ۵۰ ساله‌ام و فرزندم حسین در پایه دهم درس می‌خواند. او سعی کرده الگوی زندگیش مجید و هم رزمان او باشند. حسین می‌گوید: «بابا! ما آگه بتوانیم همین دو خط از وصیت آقا مجید را انجام دهیم در دنیا و آخرت خوشبخت می‌شویم! بابا اگر اجازه دهید بازدید کننده‌های وبلاگم را هم با مجید آشنا کنم و مطالبتان را انتشار بدهم!» من هم گفتم: بسیار خوب؛ البته حق و حقوق پدید آورنده محفوظ باشد!!!

فعالیت (۱)

شما نیز یکی از دانش‌آموزان شهید در محله، روستا یا شهر خودتان را معرفی کنید تا دیگران با او آشنا شوند.

فعالیت (۲)

در دوران دفاع مقدس، رژیم بعثی حاکم بر عراق که از ادامه جنگ با دلاوران ایرانی به ستوه آمده بود؛ جنگ شهرها و حمله موشکی به منازل مسکونی و غیرنظامیان را آغاز کرد. در این میان علاوه بر منازل مردم بی دفاع و بیمارستان‌ها، چندین مدرسه در بعضی شهرها مورد اصابت موشک قرار گرفت و تعدادی از دانش‌آموزان در حال درس خواندن به شهادت رسیدند. جستجو کنید و مشخصات این حوادث مانند تعداد شهدا، زمان وقوع حمله موشکی، نام مدرسه و شهر مورد نظر و... را به کلاس ارائه دهید.

سبک زندگی در دفاع مقدس

سبک زندگی رزم آوران دوران دفاع مقدس براساس الگوهای اسلامی و روش زندگی پیامبر(ص) و امامان(ع) بوده است. اصولی مثل توکل به خدا، ساده زیستی، فروتنی، سبقت گرفتن در کار خیر، دوری از خودنمایی، اطاعت از فرماندهی و ... در زندگی آنان جاری بود.

بیشتر بدانید (۱)

مجموعه کتاب‌های فرهنگ جبهه به شکل دایره المعارف در ۶۰ عنوان منتشر شده است. منبع اصلی در گردآوری اطلاعات، عموماً رزمندگان حاضر در دفاع مقدس بوده‌اند. هم چنین به چهار عنوان گزیده فرهنگ جبهه شامل «گزیده نوشتاری فرهنگ جبهه» دربرگیرنده منظومه‌ها، مکاتبات، یادداشت‌های روزانه، یادگار نوشته‌ها و تابلو نوشته‌های رزمندگان و «گزیده رفتاری فرهنگ جبهه» دربرگیرنده بازی‌ها و سرگرمی‌ها، اوقات فراغت،

شوخی طبیعی‌ها، خلاقیت‌ها، رؤیای صادقانه، امدادهای غیبی و آداب و رسوم رزمندگان، «گزیده گفتاری فرهنگ جبهه» دربرگیرنده گزیده عناوین شعارها و رجزها، نیایش‌ها، نام‌ها و نشانی‌ها (اعلام)، اصطلاحات و تعبیرات، مکاشفات، قطعات، مقالات و مشاهدات رزمندگان و «گزیده تعلیقات فرهنگ جبهه» در برگیرنده سوانح، بود و نمود، جبهه فرهنگ و فرهنگ جبهه، جبهه‌ای نو در فرهنگ شناسی ایران می‌توان اشاره کرد.

فعالیت (۳)

مجموعه کتاب‌های گزیده فرهنگ جبهه را در کتابخانه‌ها ببینید و یا به صورت الکترونیکی از فضای مجازی دریافت کنید. مطلب برگزیده خود را در کلاس بخوانید.

راهیان نور

زیارت مناطق عملیاتی دفاع مقدس، توسط خانواده معظم ایثارگران به منظور تجدید پیمان با دلاوران عرصه نبرد در دوران دفاع مقدس آغاز شد. در ماه‌های پس از پایان جنگ، ابتدا گروه‌هایی از رزمندگان و سپس سایر اقشار مردم آغازگر این سفرها بودند. در ادامه پس از حضور مقام معظم رهبری در راهیان نور، با هم‌افزایی نیروهای بسیجی، جهادگر و نیروهای مسلح، اردوهای راهیان نور گسترش یافت.

اردوهای راهیان نور، علاوه بر آثار و برکات متعدد باعث می شود افراد بیندیشند که چرا و چگونه شهدا، جانبازان و رزمندگان برای حفظ اسلام، مملکت و نظام اسلامی دفاع کردند؟ آنان از ما چه توقع و انتظاری دارند؟ ما چه وظایفی در قبال اینار آنان داریم؟

فعالیت (۴)

نتایج تحقیق درباره اردوهای راهیان نور، نشان می‌دهد که در اکثر موارد مربوط به جنبه‌های غیرمادی این سفرها مانند آشنایی کلی با عملیات‌های دفاع مقدس، نقش رهبری امام خمینی (ره) و مفهوم شهادت موفق عمل شده و دانش‌آموزان این موارد را خوب ارزیابی کرده‌اند. اگر شما تا کنون در قالب اردوهای راهیان نور و یا همراه خانواده به مناطق عملیاتی دفاع مقدس سفر کرده‌اید نظر خود را در موارد زیر بنویسید :

ردیف	موضوعات ارزیابی	خوب	متوسط	نیاز به تلاش بیشتر
۱	مناطق مورد بازدید			
۲	مدت اردو			
۳	مسائل رفاهی			
۴	جلسات توجیهی			
۵	جنبه‌های تفریحی			
۶	آشنایی کلی با عملیات‌های دفاع مقدس			
۷	بیان نقش رهبری امام خمینی (ره)			
۸	بیان مفاهیم ایثار و شهادت			
۹	سایر نظرات :			
				
				
				

نتایج فعالیت فوق پس از جمع‌بندی در کلاس، برای بهره‌برداری در اردوهای بعدی به مسئولین مربوط ارائه خواهد شد.

فعالیت (۵)

در مورد یادمان‌ها و اماکن مهم قابل بازدید راهیان نور تحقیق کنید و جدول زیر را کامل نمایید.

ردیف	منطقه عمومی راهیان نور	معرفی مختصر مهم‌ترین یادمان‌ها و اماکن قابل بازدید
۱	منطقه جنوب (استان خوزستان)	
		
		
		
۲	منطقه غرب (استان‌های کرمانشاه و ایلام)	
		
		
		
۳	منطقه شمال غرب (استان‌های کردستان و آذربایجان غربی)	
		
		
		
۴	منطقه خلیج فارس (استان‌های بوشهر و هرمزگان)	
		
		
		

آداب سفر راهیان نور

- اجازه از والدین، صدقه دادن و دعای سفر، نماز اول وقت، اخلاق نیکو و رعایت بهداشت
- رعایت حقوق همسفران و همکاری با دوستان و مدیران کاروان
- مطالعه تاریخچه دفاع مقدس، مناطق مورد بازدید و دقت در حماسه‌ها، آثار و وصیت نامه‌های شهدا
- حضور با وضو در مقبره شهدا و قرائت زیارتنامه‌ها
- خاطره‌نگاری، تصویربرداری و ثبت دل نوشته‌ها

بیشتر بدانید (۲)

برخی از دل نوشته‌های ناب و زیبای دانش‌آموزان شرکت‌کننده در اردوهای راهیان نور :

ف. /یزدی :

سلام بر ابراهیم!

خیلی خوشحالم که منو به کانالت دعوت کردی، وقتی که آرت خواستم که بیایم، باورم نمی‌شد که منو بیاری ولی حالا که آوردی قول میدم که همیشه به فکرت باشم.

قول بده که دوستانم رو که توی اتوبوس با تو دوست شدن رو تنها نداری، مثل من!

خدا حافظ! امیدوارم که بازم پیام کانال کمیل، حس ات کردم ولی ندیدمت، چون خودم نا

پاکم و به قول معروف :

چشم ناپاک کجا؟ دیدن آن پاک کجا؟

م. حسن پور :

در این اردو دوست شدن با شهدا که قبل از آن فکر می‌کردم دست نیافتنی است را به دست آوردم.

از همه مناطق استفاده کردم و واقعا به نظر من خوب بود، واقعا نمی‌توان گفت کدام بهتر است ، ولی من معراج شهدا را بیشتر دوست داشتم و فکه نیز برایم بسیار خاطره انگیز بود.

ز. قربانی :

معنای واقعی این که شهدا واقعا برای ما مهم هستند و اهمیت دارند را خوب خوب متوجه شدم.

از حسینه تخریب خیلی خوشم اومد، واقعا تأثیر خوبی برای ما گذاشت.

بسیار سفر خوبی بود و می‌دانم که بهترین سفر و آخرین سفری بود که اینقدر خوب بود.

● مجموعه مستندهای تلویزیونی «از لاک جیغ تا خدا» که از شبکه دو سیما پخش شده است نیز واگوه‌های جالبی از دانش‌آموزان در اردوهای راهیان نور را به نمایش گذاشته است که این مستندهای بسیار زیبا از وبگاه شبکه دو سیما قابل دریافت است.

درس آزاد (۱۱)

برخی از اهداف ارائه درس آزاد

- کسب و ارتقاء مهارت در تولید محتوای آموزشی
- تولید محتوای آموزشی متناسب با ویژگی و نیازهای محل زندگی
- مشارکت فعال دانش‌آموزان در تکمیل و غنی‌سازی منابع یادگیری
- استفاده از رسانه‌های آموزشی در فرآیند یاددهی - یادگیری
- تقویت انگیزه و احساس تعلق بیشتر به محتوای آمادگی دفاعی

امنیت در محله، روستا یا شهر من

موقعیت (۱)

اگر محله، روستا یا شهر شما مورد هجوم یا نفوذ دشمن یا خرابکاران قرار گیرد؛
نقاط ضعف دفاعی محله، روستا یا شهر خود را فهرست کنید :
مثال : عدم اطلاع مردم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نقاط قوت دفاعی محله، روستا یا شهر خود را فهرست کنید :
مثال : وجود پایگاه بسیج فعال در محل

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

اقدامات خودتان را در این موقعیت بنویسید. شما چه اقدامی می‌کنید؟
مثال: همکاری و پیوستن به گروه‌های مقاومت محلی

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

دیگران (اعضای خانواده، جوانان محل، مردم، بچه‌ها، اعضای بسیج و...) چه
اقداماتی می‌توانند انجام دهند؟
مثال: هماهنگی با فرمانده مقاومت محلی

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

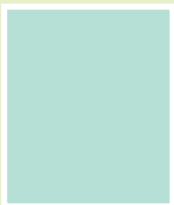
.....

.....

معرفی اسوه‌های بومی از ایثارگران دوران دفاع مقدس

به صورت کار فردی یا گروهی یکی از شهدای محل زندگی خود (ترجیحاً شهید دانش‌آموز) را معرفی نمایید. (در صورت امکان فیلم، پرده نگار و یا مصاحبه‌هایی درباره شهید تهیه نمایید.)

مشخصات فردی شهید (به همراه تصویر) :

.....

.....

.....

.....

خصوصیات اخلاقی شهید :

.....

.....

.....

.....

قسمتی از وصیت‌نامه شهید :

.....

.....

.....

.....

نظر شما در مورد شهید :

.....

.....

.....

.....

به صورت کار فردی یا گروهی یکی از ایشارگران محل زندگی خود (آزاده، جانباز یا رزمنده) را معرفی نمایید. در صورت امکان مصاحبه‌ای با ایشان انجام دهید. در مورد طراحی سؤالات مصاحبه با دبیر خود مشورت کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

گزارشی از اقدامات و عملکرد بسیج مدرسه یا محله خود تهیه کنید. در کدام برنامه مشارکت داشته‌اید؟

.....
.....
.....

معرفی بسیج مدرسه یا محله :

.....
.....
.....
.....

مهم‌ترین اقدامات و برنامه‌های انجام شده و زمان اجرای برنامه :

.....
.....
.....
.....

مهم‌ترین برنامه‌های آینده بسیج مدرسه یا محله :

.....
.....
.....
.....
.....
.....

به صورت کار فردی یا گروهی درباره نقش مردم محل زندگی خود در دوران دفاع مقدس گزارش زیر را کامل کنید.

مثال : اعزام نیرو به جبهه و کمک های مردمی

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

فصل دوم

هزارت ملی دفاع
مروستندانه

درس هفتم

مقابله با جنگ نرم

جنگ نرم یعنی «ایجاد تردید در دل‌ها و ذهن‌های مردم» یعنی «جنگ به‌وسیله ابزارهای فرهنگی و پیشرفته امروزی» یعنی «جنگ به‌وسیله نفوذ، دروغ و شایعه‌پراکنی»، یعنی «تهاجم به مرزهای ایمانی، عقیدتی و فرهنگی»

مقام معظم رهبری - ۱۳۸۸/۰۹/۰۴

قبل از آغاز درس، حتما لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

جنگ نرم

فعالیت (۱)

پس از تماشای فیلم، درباره جنگ نرم در گروه بحث و گفتگو نموده سپس جدول زیر را کامل کنید :

.....	مفهوم جنگ نرم
.....	انواع و روش های جنگ نرم
.....	اولویت های جنگ نرم

با پیروزی انقلاب اسلامی، دشمنی ابرقدرت‌ها با ما آغاز شد و توطئه‌های مختلفی در قالب جنگ سخت و نرم مانند: درگیری قومیتی، ترور، کودتای نظامی، تهاجم نظامی (جنگ تحمیلی) و شبیخون فرهنگی را طراحی و به اجرا درآوردند. پس از ناکامی دشمنان در جنگ سخت، آنان جنگ نرم را با شدت و گستردگی بیشتری ادامه می‌دهند.

جنگ نرم؛ مجموعه اقداماتی است که با استفاده از روش‌ها و ابزارهای رسانه‌ای برای تغییر در اعتقادات، اندیشه‌ها، ارزش‌ها و رفتارهای مردم انجام می‌شود تا آن‌ها به اراده خویش عملی را انجام دهند که مطلوب نظام استکباری است.

فعالیت (۲)

در آمریکا مراکز و بنیادهای متعددی وجود دارد که همواره در حال بررسی وضعیت کشورها به ویژه کشور ایران هستند، به نظر شما صرف این هزینه‌های هنگفت با چه اهدافی انجام می‌شود؟

۱- نفوذ فردی و جریانی

۲-

۳-

۴-

۵-

اهداف جنگ نرم

مقام معظم رهبری: «جنگ نرم فقط مخصوص ایران نیست اما در موضوع ایران، هدف اصلی از این جنگ نرم فکر شده و حساب شده، استحاله جمهوری اسلامی ایران و تغییر باطن و سیرت با حفظ صورت و ظاهر آن است» ۱۳۹۴/۰۷/۲۰

مهم ترین اهداف جنگ نرم

- ۱- براندازی یا تغییر رفتار جمهوری اسلامی ایران
- ۲- تغییر هویت فرهنگی جامعه
- ۳- منزوی ساختن ایران در ابعاد سیاسی و اقتصادی بین الملل
- ۴- مهار انقلاب اسلامی و ایجاد مانع برای صدور آن

فعالیت (۳)

با توجه به اهداف فوق و انجام بحث گروهی، سایر اهداف جنگ نرم دشمنان را بنویسید.

- ۱-
- ۲-
- ۳-
- ۴-

گروه‌های هدف در جنگ نرم

در جنگ نرم، تمامی سطوح جامعه از مسئولین شهروندان مورد هدف می‌باشند که جوانان و نوجوان مهم‌ترین گروه هستند. دشمن با ایجاد شک و تردید در بین جوانان سعی دارد آنان را نسبت به اصول و ارزش‌های دینی، ملی و انقلابی دچار تردید و گمراهی کند.

رایج‌ترین ابزارهای جنگ نرم

شبکه‌های ماهواره‌ای : دشمنان با سرمایه‌گذاری در راه‌اندازی صدها شبکه ماهواره‌ای، فرهنگ غربی را به درون خانواده‌های استفاده‌کننده از این شبکه‌ها وارد می‌نمایند تا ارزش‌ها و هنجارهای ایرانی - اسلامی را کم‌رنگ و به‌تدریج ارزش‌های غربی را جایگزین آنها کنند.

شبکه‌های اجتماعی : با پیشرفت وسایل ارتباطی که جدیدترین آنها شبکه‌های اجتماعی مجازی هستند در شبانه‌روز میلیون‌ها ساعت از وقت افراد را به خود اختصاص می‌دهد. گردانندگان اصلی این شبکه‌ها در خارج از کشور بوده و اهداف خاصی از جمله جاسوسی، اشاعه فساد و بی‌بندوباری و جمع‌آوری اطلاعات اجتماعی کشور برای برنامه‌ریزی‌های خود را دنبال می‌کنند. البته شبکه‌های اجتماعی یکی از راه‌های انتشار ارزش‌های دینی، ملی و انقلابی نیز به‌شمار می‌روند.

بازی های رایانه‌ای:

طراحی بازی های هدفمند رایانه‌ای برای کودکان و نوجوانان یکی از سیاست های مهم در جنگ نرم است. جذابیت و هیجان کاذب، باعث وابستگی افراد به این بازی ها شده به تدریج نگرش ها و اعتقادات مخاطبان تحت تأثیر افکار و اهداف طراحان بازی قرار می گیرد. بی تفاوتی، غفلت، بیماری های جسمی و ناهنجاری های روانی از جمله پرخاشگری و... مهم ترین ارمغان شوم این بازی هاست. البته پرداختن محدود و متعادل به بازی های تأیید شده تولید ملی می تواند بخشی از اوقات فراغت کودکان و نوجوانان را به خود اختصاص دهد.

فعالیت (۴)

با مشورت اعضای خانواده و دبیران خود آثار منفی شبکه های ماهواره‌ای، شبکه های اجتماعی و بازی های رایانه‌ای وارداتی را در کلاس تحلیل کنید و نتیجه بحث را در زیر یادداشت کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

دفاع نرم

هر جنگ و حمله ای دفاعی دارد! دفاع در برابر جنگ نرم دشمنان نیازمند هوشمندی و بصیرت است. لذا هر چه ایمان، ولایت‌مداری، خودباوری و آگاهی ما بالاتر باشد فتنه‌ها و قدرت نرم دشمن خنثی می‌شود.

فعالیت (۵)

با روش کار گروهی برخی دیگر از راه‌های پیشگیری و مقابله با جنگ نرم دشمن را به فهرست زیر اضافه نمایید.

۱- برنامه ریزی برای اوقات فراغت از جمله مطالعه، یادگیری مهارت‌های شغلی، پرداختن به ورزش و بازی‌های بومی و محلی

۲- فعالیت و مشارکت در برنامه‌های بسیج از جمله اردوهای جهادی، سفرهای زیارتی و

۳- شرکت در هیات های مذهبی، برگزاری مراسم و آداب دینی

[illegible]

درس هشتم

پایانده غیر قابل

« کشور امروز درگیر جنگ اقتصادی، امنیتی و بالاتر از همه جنگ فرهنگی است این را اگر کسی نداند خواب خواهد ماند. منتها حالا بعضی ها می خواهند این را بفهمند، چون اگر چنانچه باور کنند، تکلیف به گردنشان می گذارد، بعضی ها هم کشش آن را ندارند. اما واقعیت قضیه این است، کسی که اهل مبارزه است، بیدار است.»

مقام معظم رهبری ۹۴/۲/۲۴

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

پدافند غیرعامل

بیشتر بدانید (۱)

..... نیمه شب سرد پاییزی است. خواب می بینم حمله هوایی و میکروبی توسط دشمن صورت گرفته و بسیاری از شهرها و روستاها را مورد حمله قرار داده اند. عدم آمادگی مردم و غافلگیری آنان بحران هایی ایجاد کرده که منجر به بروز مشکلاتی شده است. آب رسانی، روشنایی، وسایل کمک های اولیه و دارو از جمله این کمبودها و مشکلات است. اعضای خانواده ام به شدت آسیب دیده یا مفقود شده اند. در اوج نگرانی و سردرگمی از خواب پریدم و عرق سرد بر پیشانی ام نشست بود. صدها بار خدای یکتا را شکر کردم و خوشحال شدم که خواب دیده ام و

نکته: اگر فرد مذکور خواب ندیده بود و در عالم بیداری چنین وقایعی اتفاق می افتاد چه باید کرد؟

رسالت و مأموریت های پدافند غیرعامل

حفظ و پایدارسازی و کاهش آسیب پذیری زیرساخت های کشور، حفاظت از مردم، استمرار خدمات ضروری دستگاه ها در برابر تهدیدات خارجی

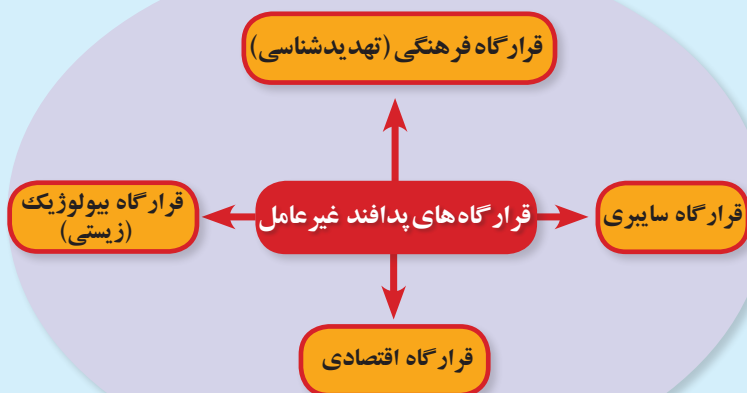
مأموریت های پدافند غیرعامل

- ۱- کاهش آسیب پذیری و افزایش ایمنی زیرساخت های ملی و مراکز حیاتی
- ۲- اداره امور مردم و تداوم خدمات در شرایط جنگ و تسهیل کننده و استمرار بخش خدمات عمومی در شرایط تهدید دشمن
- ۳- تعامل با بخش های کشوری و لشکری در خصوص پدافند غیرعامل
- ۴- بررسی، شناخت محیط و تدوین راهبردها، سیاست ها، خط مشی ها و ضوابط و دستورالعمل های عمومی و تخصصی در زمینه پدافند غیرعامل
- ۵- برآورد تهدیدات و احصاء آسیب پذیری های زیر ساخت های کشور

فعالیت (۱)

- وظایف و مأموریت‌های سازمان پدافند غیرعامل را در کلاس به بحث بگذارید.
- دربارهٔ زیرساخت‌های کشور با سایر دانش‌آموزان در کلاس گفت‌وگو کنید.

بیشتر بدانید (۲)

برخی از اولویت‌های پدافند غیرعامل

پدافند سایبری :

یه دنیای مجازی با هر آن چه که مربوط به شبکه‌های رایانه و اینترنت می‌باشد، فضای سایبر می‌گویند.

جنگ سایبری هرگونه عمل خصمانه بر علیه سیستم‌های رایانه‌ای با هدف کاهش کارایی یا ناتوان سازی می‌باشد.

نفوذ به شبکه رایانه‌ای را «هک» و افراد نفوذکننده را «هکر» می‌گویند.

فعالیت (۲)

اطلاعات و اخبار مربوط به «هک» و «هکرها» را در کلاس به بحث بگذارید.

فعالان میدان نبرد سایبر

۱- افراد مستقل : مردم عادی به خصوص جوانان و متخصصان رشته‌های رایانه که به صورت فردی یا گروهی اغلب با انگیزه‌های کسب هیجان، قدرت و یا مبارزه طلبی فعالیت می‌کنند.

۲- شرکت‌ها و بنگاه‌های کسب و کار : این گروه بیشتر با نگرش مادی و به منظور کسب منفعت اقتصادی در فضای رقابتی موجود، دست، محلات سایبری می‌زنند.

۳- گروه‌های جنایتکار : به صورت سازمان یافته به دنبال اختلال در نظم عمومی و ناکارآمد جلوه دادن قابلیت‌های فناوریانه و کسب سود از طریق حمله به حساب‌های بانکی، رمز عبور و ... هستند.

۴- بخش دولتی و نظامی : ادارات پلیس، گروه‌های ویژه ضد تروریستی، آژانس‌های اطلاعاتی و امنیتی از فعال‌ترین بازیگران جنگ سایبری می‌باشند.

بیشتر بدانید (۳)

چند حمله سایبری :

- ۱- در سال ۲۰۱۰ میلادی آمریکایی‌ها با ویروس مشهور به «استاکس‌نت» به تأسیسات اتمی جمهوری اسلامی ایران حمله کردند.
- ۲- در سال ۲۰۱۲ میلادی هند اطلاعات کمیسیون دو جانبه چین و آمریکا را هک کرد.
- ۳- در سال ۲۰۱۶ دولت عربستان سعودی به شبکه‌های چند شرکت ایرانی حمله کرد.

پدافند اقتصادی

سه عامل اساسی اقتدار ملی اینها است : اقتصاد قوی و مقاوم، علم پیشرفته و روزافزون و حفظ روحیه انقلابی گرایی در همه به‌خصوص جوان‌ها، اینها است که می‌تواند کشور را حفظ کند. آن وقت دشمن مأیوس خواهد شد. مقام معظم رهبری (۹۴/۶/۱۸)

پدافند اقتصادی یعنی در وضعیت حمله همه جانبه اقتصادی دشمن با آغاز سیاست‌ها و رفتارهای مناسب، تهدید را تبدیل به فرصت کرده و باعث رشد جهشی اقتصاد کشور شویم.

تحریم اقتصادی : یکی از رویکردهای اصلی دشمنان انقلاب اسلامی این است که با ایجاد محدودیت‌های شدید اقتصادی درصدد تسلیم کردن نظام در برابر خواسته‌های نامشروع و زورگویانه استکبار جهانی می‌باشند.

فعالیت (۳)

۱- تحریم اقتصادی و آثار آن را بر روی زندگی مردم در کلاس بررسی کرده و فهرست کنید.

.....
.....
.....

۲- دربارهٔ راهکارهای اساسی مقابله با تحریم اقتصادی کدامند؟

.....
.....
.....

۳- با گفت‌وگوی گروهی معایب اقتصاد متکی به خام فروشی نفت را تحلیل کنید.

.....
.....
.....

اقتصاد مقاومتی

رهبر معظم انقلاب راهکار اساسی مقابله با جنگ اقتصادی را «اقتصاد مقاومتی» می‌دانند.

اقتصاد مقاومتی درون‌زا و برون‌زا است. من هیچ‌وقت نگفتم دور کشور حصار بکشیم، اما این درون‌زایی را فراموش نکنیم. اگر اقتصاد ملی از درون نجوشد و فوران نکند، به جایی نخواهد رسید. بله، تعامل با دنیا در زمینه‌های اقتصادی خیلی خوب است اما تعامل هوشمندانه و تعاملی که معنایش درون‌زایی اقتصاد باشد.

مقام معظم رهبری ۹۴/۱۱/۲۸

پدافند زیستی

هر رویداد یا حادثه طبیعی یا غیرطبیعی که با استفاده از عوامل زیستی (باکتری‌ها، ویروس‌ها، قارچ‌ها و کشورها) و فراورده‌های آنها (توکسین‌ها، ژن‌ها، پروتئین‌ها، هورمون‌ها و موارد مشابه) برای آسیب‌زدن، تخریب و از بین بردن سرمایه‌های انسانی و منابع ملی (دام، نباتات، محیط زیست، منابع طبیعی، آب آشامیدنی، مواد، تجهیزات و ابنیه) تهدید زیستی محسوب می‌شود.

بیشتر بدانید (۴)

رصد و پایش، آشکارسازی، هشداردهی، تشخیص، تصمیم و عملیات، کنترل، حفاظت و پیشگیری، امداد و نجات، درمان، بازیابی و بازتوانی منابع، محدودسازی و رفع آلودگی از جمله اقدامات پدافند زیستی می‌باشد.

فعالیت (۴)

۱- درباره پدیده بیوتروریسم (تروریسم زیستی) مطالعه و تحقیق کنید و نتایج را در کلاس درس ارائه دهید.

۲- پدافند پرتوی و شیمیایی چیست؟ به صورت گروهی تحقیق و نتایج را به دبیر محترم تحویل دهید.

۳- دربارهٔ مجموعهٔ تلویزیونی «شیوع» که در اسفند ۱۳۹۴ از شبکه یک سیمای جمهوری اسلامی پخش شد گفت و گو کنید.

در شرایط حساس کنونی که دشمنان استقلال و آزادی میهن اسلامی، چشم طمع بر مال، جان و آبروی ما دوخته اند، لازم است با عزم و همبستگی ملی، از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن مراقبت کنیم.

فعالیت (۵)

در منطقه و محل زندگی شما مهم ترین اولویت ها در پدافند غیرعامل کدام یک از موارد زیر است؟ اولویت اول تا هشتم را مشخص کنید :

☐ - حوزهٔ صنایع	☐ - حوزهٔ عمرانی و ساخت و ساز
☐ - حوزهٔ دارو، آب و غذا	☐ - حوزهٔ مخابرات و تلفن همراه
☐ - حوزهٔ انرژی	☐ - حوزهٔ دفاع (مرزها، مناطق حساس و...)
☐ - فضای مجازی	☐ - حوزهٔ حمل و نقل
☐ - سایر.....	

بیشتر بدانید (۱)

«پدافند غیرعامل در آینه تاریخ»

۱- ساخت اسب تروا توسط اودیسیوس
در ۲۱۲ سال قبل از میلاد حضرت مسیح (ع)

۲- خداوند به حضرت داوود (ع) ساخت
زره را تعلیم می‌فرماید تا از آسیب‌های جنگ
در امان باشند
... و ما به او ساخت زره را تعلیم نمودیم
تا شما را از آسیب جنگ در امان بدارد. پس
آیا از شکر گزارانید؟

سوره انبیاء / ۸۰

۳- ایران با توجه به موقعیت استراتژیکی
در طول تاریخ مورد طمع دشمنان بوده است
و به‌منظور در امان ماندن از خطر، اقدام به
ساخت دژ، قلعه، برج، بارو، رباط، ارگ،
کهن دژ، دربند، خندق، دروازه و ... از
گونه‌های مختلف این معماری سنتی ایرانی
است.

۴- حادثهٔ لیلۃ المبیت در شب هجرت پیامبر (ص) (خوایدن حضرت علی (ع) در بستر پیامبر (ص) و غافلگیر شدن مهاجمان، حفر خندق به پیشنهاد سلمان فارسی در جنگ احزاب، شعله‌ور ساختن مشعل در اطراف مکه برای ایجاد رعب و وحشت در دشمن به هنگام فتح مکه (سال پنجم هجری)، ایجاد موانع و دام‌های آهنین در مسیر حرکت دشمن (محاصرهٔ طائف)، سرگردان و گمراه ساختن دشمن در غزوات و سرایای پیامبر (ص)، باز کردن زنگوله از گردن شترها و جلوگیری از درخشندگی شمشیرها و سایر ادوات جنگی و استفاده از تاکتیک‌های فریبنده برای نشان دادن قدرت نیروهای خودی از جمله اقدامات پدافند غیرعامل در صدر اسلام است.

من یک نغمه آدم

«... این اقتدار فقط با آموزش نظامی به تنهایی حاصل نمی شود؛ آموزش نظامی، به علاوه تقویت عزم و ایمان. دل باید نیرومند باشد، تا جسم نیرومند و سلاح نیرومند را بتواند به کار بگیرد.

جوان های عزیز! خودتان را قوی کنید و عزم راسخ را در درون خودتان

مقام معظم رهبری ۱۳۸۴/۹/۳۰

پرورش دهید...»

قبل از آغاز درس، حتما لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

فنون دفاع و رزم

دانش آموز عزیز! مهارت‌های دفاع و رزم برای مقابله هوشمندانه با تهدیدات دشمن، لازمه زندگی است. ما زمانی به آمادگی رزمی خود اطمینان حاصل می‌کنیم که با آموزش‌های عملی، توانایی رزم انفرادی را کسب کرده باشیم.

رزم انفرادی، مجموعه روش‌ها و مهارت‌های مصون ماندن از خطر آسیب دشمن است که در میدان رزم به کار می‌رود.

برخی از این مهارت‌ها عبارت است: شناسایی عوارض زمین، حرکات در رزم، اختفا و استتار، جهت یابی، کار با قطب‌نما و موقعیت یاب، تخمین مسافت، اصول نگهداری، ایست و بازرسی و...

بیشتر بدانید (۱)

امام علی (ع) در جنگ جمل برخی از فنون رزمی را به فرزندش محمد حنفیه متذکر می‌شود:

– اگر کوه‌ها متزلزل شوند، تو تکان مخور! (اشاره به استقامت و پایداری که بدون آن پیروزی غیرممکن است).

– قدم‌هایت را در زمین میخکوب کن! (اشاره به این که فکر عقب‌نشینی و فرار از میدان نباش و در برابر دشمن ثابت قدم باش!)

– سَرت (جمجمه‌ات) را به خدا بسپار! (اشاره به آمادگی برای ایثار، جانبازی و شهادت و توکل به خدا که مایه شجاعت و شهامت است)

– دندان‌هایت را به هم بفشار! (اشاره به از بین رفتن لرزش بدن، استواری و استقامت در برابر ضربات دشمن)

– توکل به خداوند و توجه به این که پیروزی از سوی خداست.

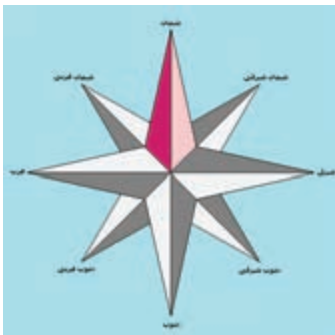
جهت یابی

(با گرامی داشت یاد دیده بان های شهید و جانباز دوران دفاع مقدس)

یک رزمنده باید موقعیت خود را نسبت به دشمن، نیروهای خودی و سایر عوارض زمین بداند تا در زمان پیشروی و برگشت (روز و شب) در مسیر صحیح حرکت کند. همچنین جهت یابی در زندگی روزمره ما به منظور یافتن قبله، یافتن مسیر حرکت در پیاده روی و کوهنوردی، پیدا کردن مسیر درست در کویر، جنگل و بوته زارها و ... حائز اهمیت است.

جهت های اصلی و فرعی

۱- جهت های اصلی^۱: شامل جهت های چهارگانه شمال، جنوب، مشرق (خاور)، مغرب (باختر)^۲ است که با یافتن یکی از آنها، سایر جهت ها را به راحتی می توان مشخص کرد، بدین ترتیب که هرگاه به سوی شمال ایستاده باشیم، پشت سر ما، جنوب، سمت راست مشرق و سمت چپ ما مغرب خواهد بود.

۲- جهت های فرعی^۳: به جهت هایی گفته می شود که در بین چهار جهت اصلی واقع شده اند. در تصویر زیر جهت های اصلی و فرعی نمایش داده شده اند.

۱- Cardinal Points

۲- East (E مغرب) West (جنوب) South (S شمال) North (N مشرق)

۳- Subcardinal Points

اصولاً جهت یابی به وسیله قطب نما^۱ و یا به وسیله گیرنده های دستی موقعیت یاب^۲ (GPS) به راحتی و بادقت بسیار زیاد، انجام می شود. یادگیری سایر روش های جهت یابی در نبود این ابزارها برای رزم آور بسیار اهمیت دارد.

بیشتر بدانید (۲)

GPS چیست و چگونه کار می کند؟

GPS مخفف سه کلمه Geographic Positioning Systems به معنی سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی است. این سامانه از مجموعه ماهواره های موقعیت یاب جغرافیایی تشکیل شده که موقعیت پدیده های مختلف را بر روی کره زمین شناسایی و به کاربران مخابره می کند. کاربران با در اختیار داشتن گیرنده های قوی آنتن دار یا گیرنده های دستی موسوم به GPS در هر نقطه ای از کره زمین، حتی در حال حرکت می توانند موقعیت دقیق خود را دریافت کنند. گیرنده ها پس از برقراری ارتباط با ماهواره ها در فضا، مشخص می کنند که اکنون گیرنده در چه طول و عرض جغرافیایی و در چه ارتفاعی از سطح دریا قرار دارد و یا در چه سمتی و با چه سرعتی در حال حرکت است. این سامانه برای ردیابی یا راهبری کشتی ها، هواپیماها، خودروها کمک مؤثری می کند.

انواع دستگاه های سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی GPS

اجزای سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی

۱- Compass

۲- امروزه برخی گوشی های تلفن همراه مجهز به سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی (جی پی اس) می باشند که علاوه بر ارتفاع نقاط، مختصات جغرافیایی و جهت های جغرافیایی را نیز نمایش می دهند.

جهت یابی در روز

۱- جهت یابی به کمک خورشید:

خورشید هر روز صبح تقریباً از سمت مشرق طلوع و آخر روز از سمت مغرب غروب می کند و چون ایران در نیمکره شمالی زمین واقع شده است، اغلب در هنگام ظهر، خورشید در نیمه جنوبی آسمان است و سمت جنوب را نشان می دهد. در روزهای اول فروردین و اول مهرماه هر سال، خورشید دقیقاً از جهت شرق طلوع و از جهت غرب هم غروب می کند و در سایر ایام سال به خصوص اول تابستان و زمستان این روش خیلی دقیق نیست.^۱

۲- جهت یابی به کمک سایه شاخص:

شاخص، چوب، میله یا هر شیء نسبتاً صاف و به طول تقریبی یک متر است که به صورت عمودی در زمینی مسطح نصب می شود. در این روش، پس از نصب شاخص، انتهای سایه آن را روی زمین با یک سنگ علامت گذاری می کنیم. پس از حدود پانزده تا بیست دقیقه محل جدید سایه شاخص را دوباره علامت گذاری کرده و حال اگر این دو نقطه را به یکدیگر وصل کنیم و طوری بایستیم که پای چپ روی نقطه اول و پای راست روی نقطه دوم باشد، رو به روی ما شمال و پشت سرمان نیز جنوب خواهد بود.

الف) انتهای سایه شاخص را علامت گذاری کنید.

ب) بعد از مدتی محل سایه جدید را علامت گذاری کرده و دو نقطه را به یکدیگر وصل کنید.

ج) طوری بایستید که نقطه اول زیر پای چپ و نقطه دوم زیر پای راست شما باشد. حال روبه روی شمال است.

روش جهت یابی به کمک سایه شاخص

۱- جهت کسب اطلاعات بیشتر از دبیر جغرافیای خود کمک بگیرید.

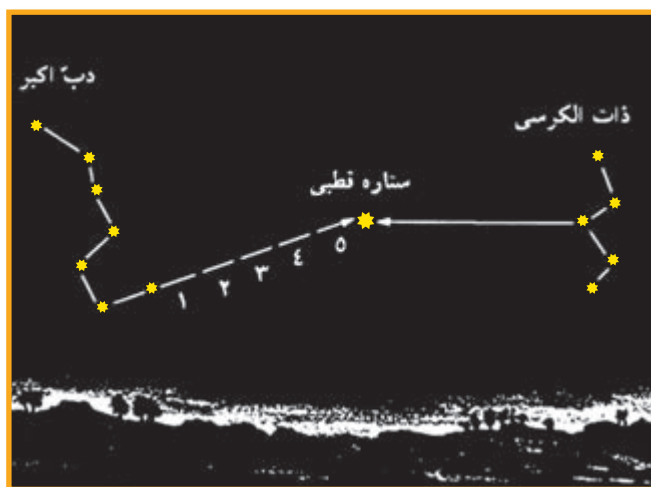
فعالیت (۱)

با همراهی و نظارت مربی آموزش عملی درس در حیاط آموزشگاه (فضایی که آفتاب‌گیر باشد) مراحل جهت‌یابی به کمک شاخص را به صورت عملی انجام دهید. هم‌چنین جهت‌های اصلی و فرعی را مشخص نمایید.

نکته: از کاربرد رنگ برای علامت‌گذاری کف حیاط آموزشگاه خودداری کنید!

جهت‌یابی در شب

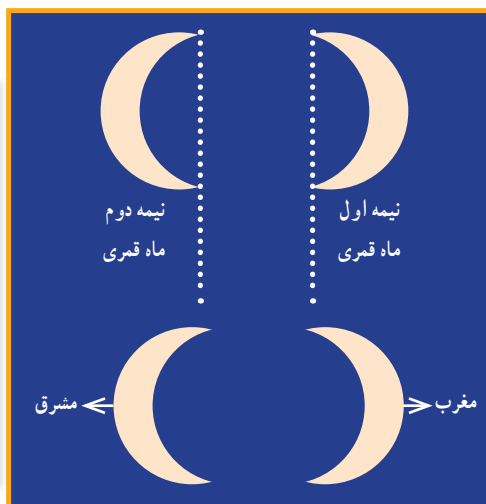
۱- جهت‌یابی به کمک ستاره قطبی: در نیم کره شمالی ستاره قطبی با دقت بسیار زیادی جهت شمال جغرافیایی را نشان می‌دهد. برای مشاهده این ستاره که سایر ستارگان و صورت‌های فلکی به محورت آن می‌چرخند، ابتدا باید صورت فلکی دُب اکبر یا صورت فلکی ذات الکرسی را پیدا کرد. دُب اکبر یا خرس بزرگ به مجموعه‌ای از هفت ستاره گفته می‌شود که در آسمان به شکل ملاقه دیده می‌شوند. اگر فاصله دو ستاره لبه آبریز ملاقه را یک واحد در نظر بگیریم و آن را پنج برابر در همان مسیر ادامه دهیم، به تک ستاره‌ای پر نور می‌رسیم که ستاره قطبی است و اگر به سمت آن بایستیم، روبه جهت شمال ایستاده‌ایم.

موقعیت صورت فلکی دُب اکبر و ذاب الکرسی نسبت به ستاره قطبی

صورت فلکی ذات الکرسی نیز پنج ستاره است که به دلیل چرخش در آسمان به شکل حروف لاتین M یا W دیده می‌شود. اگر ستاره وسط حرف را در مسیر مستقیم، پنج برابر فاصله دو ستاره، ادامه دهیم، به ستاره قطبی می‌رسیم.

۲- جهت یابی به کمک ماه : در این روش ابتدا باید بدانیم در نیمه اول یا دوم ماه قمری هستیم. برای تشخیص این موضوع دو سر هلال ماه را با خط فرضی به یکدیگر وصل می کنیم و امتداد می دهیم. اگر شکلی شبیه حرف لاتین p تشکیل شد، در نیمه اول ماه هستیم. در این حالت سمت برجسته یا محدب ماه، جهت مغرب را نشان می دهد. اگر با اتصال دو سر هلال، حرف لاتین q تشکیل شود در نیمه دوم ماه قرار داریم. در این حالت قسمت برجستگی ماه جهت مشرق را نشان می دهد.

روش جهت یابی به کمک ماه

فعالیت (۲)

بر روی یک برگ کاغذ شطرنجی، جهت یابی به کمک ستاره قطبی و ماه را ترسیم کنید.

تخمین مسافت

اندازه گیری تقریبی مسافت یا فاصله بین دو نقطه را تخمین مسافت می گویند. برای اینکه یک رزم آور بتواند در میدان نبرد، سلاح خود را تنظیم کند و هدف گیری دقیق تری داشته باشد، فن تخمین مسافت را می آموزد. همچنین یک رزمنده دیده بان برای این که بتواند گزارشی دقیق از محل صحیح اهداف و عوارض را به فرماندهان گزارش دهد، به آموزش فن تخمین مسافت در رزم انفرادی نیاز دارد. اندازه گیری مسافت با نقشه : در این روش به کمک نقشه توپوگرافی محل و یک خط کش، در ابتدا دو نقطه مورد نظر را روی نقشه مشخص کرده و به وسیله خط کش فاصله مستقیم آن دو نقطه را

اندازه گیری می کنیم. سپس عدد به دست آمده را که به سانتی متر است در مخرج مقیاس نقشه ضرب می کنیم تا فاصله حقیقی دو نقطه روی زمین به سانتی متر به دست آید. پس از آن، عدد مورد نظر را بر ۱۰۰ تقسیم می کنیم تا فاصله به متر محاسبه گردد.

فاصله دو نقطه روی نقشه به سانتی متر $\times$ مخرج مقیاس = فاصله افقی همان دو نقطه بر روی زمین
مثال: اگر فاصله دو نقطه الف و ب روی نقشه توپوگرافی با مقیاس $\frac{1}{50,000}$ برابر با ۸ سانتی متر باشد، فاصله حقیقی دو نقطه روی زمین این گونه به دست می آید:

$$\text{سانتی متر } 8 \times 50,000 = 400,000 \quad \text{متر } 400,000 \div 100 = 4,000$$

تخمین مسافت به وسیله یگان صدمتری

۱- این روش برای تخمین مسافت تا ۵۰۰ متر مورد استفاده قرار می گیرد. بدین ترتیب که ابتدا یک فاصله صدمتری را روی زمین مجسم می کنیم و سپس تعیین می نماییم که از موضع تا هدف چند تا از این اندازه ها وجود دارد.

آشنایی با اسلحه انفرادی

امروزه علیرغم متنوع شدن تسلیحات نظامی و پیشرفت سلاح دوربرد، هنوز هم اسلحه انفرادی در جبهه های نبرد و مقابله با دشمنان دارای اهمیت است.

با توجه به این که رزمندگان دوران دفاع مقدس از اسلحه کلاشینکف برای دفاع در مقابل متجاوزان استفاده می کردند و در حال حاضر نیز به عنوان اسلحه سازمانی نیروهای بسیج استفاده می شود، در این بخش با ویژگی ها و چگونگی کاربرد این اسلحه آشنا می شوید.

نمای ظاهری تفنگ کلاشینکف

بیشتر بدانید (۳)

مشخصات اسلحه کلاشینکف

ردیف	عنوان	شرح
۱	کالیبر	۷/۶۲ میلی متر
۲	تعداد خان	۴ خان گردش از چپ به راست
۳	طول اسلحه با سر نیزه	۱۰۲ سانتی متر
۴	شلیک در حالت تک تیر	۴۰ گلوله در دقیقه
۵	شلیک در حالت رگبار	۹۵ گلوله در دقیقه
۶	برد مفید	۴۰۰ متر
۷	برد نهایی	۲۰۰۰ متر

۱- کالیبر (Caliber) : قطر دهانه لوله هر جنگ افزاری را کالیبر می گویند. مثال قطر دهانه لوله اسلحه کلاشینکف ۷/۶۲ میلی متر است.

۲- خان (Tube) : شیارهایی است که داخل لوله تفنگ ایجاد می کنند، این شیارها به گلوله دوران داده و در نتیجه برد گلوله و قدرت تخریب را زیادتر می کند.

۳- بُرد مفید : مسافتی است که از جنگ افزار انتظار می رود به دقت تیراندازی کند و موجب تلفات و خسارت گردد.

۴- بُرد نهایی : حداکثر مسافتی است که از یک جنگ افزار انتظار می رود به دقت تیراندازی کند و در چنین مسافتی تلفات و خسارتی نیز وجود ندارد.

باز و بسته کردن اسلحه

مسئولیت نگهداری و عیب یابی اسلحه انفرادی برعهده کسی است که از آن استفاده می‌کند. اسلحه انفرادی کلاشینکف باید همیشه روغن کاری شده و بدون عیب باشد. لذا لازم است یک رزم‌آور به راحتی و با مهارت بتواند اسلحه خود را باز و بسته کند.^۱

قطعات باز شده اسلحه کلاشینکف

۱- روپوش محفظه ۲- آلات متحرک ۳- قطعه گلنگدن ۴- میله و فنر ارتجاع ۵- بدنه ۶- سیلندر گاز ۷- سُمبه ۸- شعله پوش ۹- روپوش لوله ۱۰- غلاف سرنیزه ۱۱- سرنیزه ۱۲- خشاب

بیشتر بدانید (۴)

اصول ایمنی هنگام استفاده از اسلحه :

- ۱- اسلحه باید قبل از تیراندازی بازدید شود.
- ۲- هنگام تحویل گرفتن یا تحویل دادن اسلحه، باید از خالی بودن آن اطمینان حاصل کنید.
- ۳- هنگام باز و بسته کردن و یا تحویل گرفتن اسلحه برای اطمینان از خالی بودن آن، روبه فضای مطمئن (به سوی آسمان) ماشه را بچکانید.
- ۴- از هرگونه شوخی کردن با اسلحه و نشانه روی به سوی دیگران خودداری کنید.

۱- البته روش صحیح باز و بسته کردن اسلحه، قطعه‌شناسی و مراحل رفع گیر در اردوی عملی درس آمادگی دفاعی توسط مربیان سازمان بسیج دانش آموزی به شما آموزش داده می‌شود.

- ۵- با ماشه اسلحه نباید بازی کرد؛ زیرا حساس است.
- ۶- زمانی که ضرورتی برای تیراندازی نیست، اسلحه در حالت ضامن باشد.
- ۷- مهمات و فشنگ‌ها را در معرض حرارت شدید قرار ندهید و هیچ‌گاه به ته‌چاشنی فشنگ ضربه زنید.
- ۸- هنگام تیراندازی، دست را در مقابل مسیر رفت و برگشت دستگیره آتش قرار ندهید.

اصول تیراندازی صحیح

تیراندازی دقیق یک مهارت فردی است که با آموزش، تمرین و پشتکار به دست می‌آید.

قلق‌گیری :

عملی است که قبل از تیراندازی برای به دست آوردن دقت اسلحه انجام می‌شود.

حالت‌های صحیح تیراندازی :

- ۱- حالت ایستاده
- ۲- حالت به زانو
- ۳- حالت نشسته
- ۴- حالت درازکش

حالت ایستاده

حالت به زانو

حالت نشسته

حالت درازکش

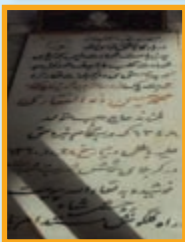

بیشتر بدانید (۵)

تک تیرانداز ۱۲ ساله

شاید قدش به اندازه سلاحی بود که در دست می‌گرفت. اما مهارتش در تیراندازی، از او یک تک تیرانداز شجاع و قابل ساخته بود. «محمدحسین ذوالفقاری» ۱۰ فروردین ۱۳۴۸ در روستای شهیدیه میبد به دنیا آمد. با آغاز جنگ تحمیلی و کسب رضایت والدین برای گذراندن دوره آموزش نظامی به پادگان رفت. محمدحسین با اصرار زیاد در ۲۳ مهرماه ۱۳۶۰ به جبهه اعزام شد و ۱۸ آذرماه خبر شهادت برادرش در منطقه لاله‌زار بستان را شنید. محمدحسین، تک تیرانداز گردان عاشورا بود که ۲۸ دی ماه سال ۱۳۶۰، وقتی فقط ۱۲ سالش بود به دلیل اصابت ترکش، به شهادت رسید.

دفاع شهری (با گرمی داشت یاد و خاطره شهدای مدافع حرم)

سکونت گاه‌های انسانی مانند شهرها و کلان شهرها همواره در معرض خطرات طبیعی و انسانی مانند: جنگ و خرابکاری، سیل و زمین لرزه، خشک سالی، گرد و خاک غلیظ، بیماری‌های واگیردار، آلودگی عمدی آب شرب، قطعی طولانی برق و ... هستند و امنیت ساکنان به خطر می‌افتد. شهرهایی در برابر حوادث، دارای مقاومت بیشتری خواهند بود که از افراد آموزش دیده و آماده، زیر ساخت‌های مناسب و سامانه‌های هشداردهنده برخوردار باشد.

فعالیت (۳)

جدول زیر را کامل کنید. از دیگران مشورت بگیرید و در گروه بحث کنید.

ردیف	خطر تهدید کننده محل زندگی شما	اثرات خطر در زندگی شما	اقدامات دفاعی
۱	خرابکاری در محل زندگی		
۲	شایعات و جنگ روانی		
۳	هجوم نیروهای مسلح دشمن		
۴	تصرف مکان‌های حساس		
۵			
۶			

دفاع شهری شامل اقدامات مردمی در برابر حوادث، جنگ و سایر تهدیدات است که تأکید آن بر آموزش‌های عمومی و پیشگیری است.

یکی از روش‌های آماده سازی رزم آوران شهری، اجرای تمرین‌های نظامی یا رزمایش‌ها می‌باشد که با مشارکت نیروهای انتظامی و بسیجیان هر محله، روستا و شهر برگزار می‌گردد.

رزمایش شهری

در سال‌های اخیر کشورهای مسلمان افغانستان، عراق و سوریه با جنگ و دفاع شهری روبه‌رو هستند. حفر تونل‌های شهری، ایجاد انفجار و تخریب مناطق مسکونی و بی دفاع به منظور تشدید رعب و وحشت در مردم، استفاده از کمربندهای انفجاری، کاربرد گازهای شیمیایی و سمی، پرتاب انواع نارنجک و ... از فنون رزمی گروهک‌های تروریستی مورد حمایت آمریکا و رژیم صهیونیستی است.

جنگ و دفاع شهری مردم سوریه

جنگ و دفاع شهری مردم عراق

کمین و ضد کمین

یکی دیگر از فنون رزمی که توسط رزم آوران به خصوص در مواضع شهری و سکونتگاهی مورد استفاده قرار می گیرد کمین و ضد کمین است. کمین یک حمله غافل گیرانه از محلی پنهانی علیه نیروهای در حال حرکت، موقتاً ثابت پیاده یا موتوری است.

بیشتر بدانید (۶)

اهمیت کمین در این است که :

- توان رزمی دشمن را کاهش می دهد.
- روحیه جنگ جویی آنان را تضعیف می کند.
- از جابه جایی وسیع نیروها و تجهیزات جلوگیری می کند.
- با تجهیزات کم و ساده می توان دشمن را به ستوه آورد.

در اجرای عملیات کمین باید سلاح و تجهیزات مناسب پیش بینی گردد و خصوصیات و شرایط منطقه کمین، استتار، اختفا و پوشش مناسب طراحی شود. بهترین منطقه جغرافیایی یا شهری بررسی و انتخاب شده و سپس نیروهای کمین کننده سازماندهی شوند. ضد کمین در واقع عکس العمل سریع نیروهای خودی، علیه مواضع نیروهای کمین کننده دشمن به منظور پاسخ به آتش، کسب برتری، نجات افراد و کاهش تلفات است.

درس دهم

ایمنی و پیشگیری

ما باید از مصیبت درس بگیریم و با پندگیری و عبرت‌گیری از بلاهای گذشته، آینده خود را آن‌چنان بسازیم که هم از حوادث آینده جلوگیری کنیم؛ هم مشکلاتی که بر اثر حادثه پیش آمده، تا آنجایی که ممکن است، جبران کنیم؛ و هم دستاوردهای جدیدی به دست آوریم. این، نگاه مثبت و اسلامی است.

مقام معظم رهبری ۸۴/۲/۱۳

قبل از آغاز درس، حتما لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

حادثه خبر نمی‌کند

شما دانش‌آموزان تاکنون شاهد برخی حوادث طبیعی و غیرطبیعی بوده‌اید. خسارت‌های جانی و مالی این حوادث نگران‌کننده است. علم و دین ما را به آینده‌نگری و چاره‌جویی فرا می‌خواند. بهتر است در مواجهه با حوادث گوناگون به فکر ایمنی و پیشگیری باشیم.

فعالیت (۱)

- ۱- حوادث فیلم یا تصاویر بالا را از جوانب مختلف در گروه خود بررسی و تشریح کنید.
- ۲- برای جلوگیری از خسارت‌های جانی و مالی، اقدامات ایمنی و پیشگیرانه را پیشنهاد کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

بیشتر بدانید (۱)

پدرم تعریف می‌کرد که در روستای ما رودخانه‌ای جاری بود که آب کم و زلالی داشت و فضای اطراف آن را درختان سرسبز و درختچه‌های پرگل پوشانده بود. در یکی از روزهای جوانی با دوستم به بهانه درس خواندن به رودخانه رفتیم. من روی سنگی که در وسط رودخانه بود نشستم و شروع به خواندن کتاب کردم در مسافتی دورتر خانواده‌ای در کنار رودخانه زیراندازی انداخته و نشسته بودند. مدتی گذشت که احساس کردم هوا ابری و خورشید کم رنگ شده و در انتهای تپه ابر سیاهی آسمان را پوشانده بود. من از روی تخته سنگ برخاستم و خود را به نقطه بلندی در کنار رودخانه رساندم. دوستم در کنار رودخانه به درختی تکیه داده و سرگرم مطالعه بود. او را صدا زدم و از تغییر آب رودخانه، ابر سیاه و احتمال بارندگی باخبر کرد. او سریع به جایی که من بودم آمد ... ناگهان با وزش باد و رگبار شدید هوا طوفانی شد. بعد از مدت کوتاهی سیلاب‌زدگی رودخانه را گل آلود کرد و تخته سنگی که من روی آن نشسته بودم را در بر گرفت. آن خانواده نیز سریع به طرف بلندی رفتند ولی سبد و بخشی از اثاثیه آنان را سیلاب با خود برد ...

فعالیت (۲)

اگر شما در چنین موقعیتی قرار می گرفتید چه واکنشی از خود نشان می دادید؟

.....
.....

بعد از بحث و گفتگو با همکلاسی هایتان اقدامات ایمنی و پیشگیرانه را به ترتیب اهمیت برای این حادثه بنویسید.

.....
.....
.....

حادثه

به هر رویداد غیر مترقبه آسیب زا حادثه می گویند.

انواع حادثه :

الف) حوادث طبیعی : در ارتباط با طبیعت بوده
و انسان به طور مستقیم نقشی در وقوع آن ندارد که
شامل زلزله، سیل، طوفان، گردباد و... می باشد.

با توجه به تنوع اقلیمی و موقعیت جغرافیایی، کشور ما در معرض بسیاری از حوادث طبیعی قرار دارد.

ب) حوادث غیر طبیعی: در اثر عملکرد نادرست انسان در طبیعت رخ می‌دهد. مانند آتش‌سوزی، انفجارها، حوادث حمل و نقل، حوادث صنعتی، هسته‌ای، شیمیایی و ...

بیشتر بدانید (۲)

معمولاً نسبت به وقوع حوادث چند دیدگاه وجود دارد:

الف) از پیش سرنوشت‌گرایی: باور دارند اتفاقات در سرنوشت انسان از پیش تعیین شده است. این نگرش اغلب منجر به پذیرش وقایع می‌گردد و اتفاقات را ناشی از بخت بد و غیرقابل تغییر می‌داند.

ب) پیشگیرانه: حوادث را قابل مطالعه و پیش‌بینی دانسته و بر این باورند که دانش و تجربیات به‌دست آمده به‌ویژه در حوزه ایمنی می‌تواند در پیشگیری آسیب‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

ج) دیدگاه اسلام: علاوه بر تسلیم در برابر قضا و قدر الهی و استفاده از دانش بشری به تأثیر عواملی چون رعایت احتیاط، صدقه، دعا، انجام واجبات و ترک محرمات، رزق حلال، زکات و ... در دفع بلا و حوادث زندگی انسان‌ها تأکید شده است.

هرکس جان یک انسان را نجات دهد، جامعه را نجات داده است.

سوره مائده آیه ۳۲

فعالیت (۳)

یک کروکی از محیط زندگی خود (خانه، مدرسه، محله و شهر یا روستا) بر روی برگه جداگانه رسم نموده و بعد از مشخص نمودن نقاط حادثه‌خیز (طبیعی و غیرطبیعی) جدول زیر را تکمیل نمایید.

ردیف	محیط	حادثه	مهم‌ترین آثار حادثه	اقدام ایمنی و پیشگیری	مسئول اقدام	سازمان امدادی، امنیتی مربوطه
۱	خانه					
۲	مدرسه					
۳	محله					
۴	شهر یا روستا					

اهمیت ایمنی و پیشگیری

هر روز در رسانه‌ها از وقوع حادثه‌ای در اطرافمان خبری می‌شنویم یا می‌بینیم. در اکثر موارد علل واقعی این اتفاقات بی‌احتیاطی و بی‌اطلاعی است. برای رفع این مسئله مهم در جهان به‌ویژه کشورمان برای پیشگیری از وقوع حوادث قوانین ایمنی را مصوب و به اجرا گذاشته‌اند. به موجب این قوانین سازمان‌های مختلفی در کشورمان (سازمان هلال احمر، سازمان آتش‌نشانی، سازمان پیشگیری و مدیریت بحران و...) تشکیل شده است. از آنجایی که در وقوع سوانح، مدیریت متمرکز دولتی به تنهایی پاسخگوی واکنش اضطراری افزایش نمی‌باشد لذا به منظور افزایش ایمنی نیاز به مشارکت مردم، آموزش، افزایش آگاهی‌های علمی و مهارتی در زندگی امری ضروری است.

به مجموعه فعالیت‌ها و تدابیری که کاربرد به موقع و مؤثر آنها از وقوع حوادث و آسیب‌های جانی و مالی در زندگی جلوگیری نماید، ایمنی و پیشگیری گفته می‌شود.

روایت

من و ۳ نفر از دوستانم بعد از امتحانات نوبت دوم به اردوی فرهنگی ورزشی که امور تربیتی منطقه برگزار کرده بود شرکت کردیم. ساعت ۸ صبح اتوبوس به طرف اردوگاه حرکت کرد و ظهر به مقصد رسیدیم و در چادرها مستقر شدیم. پس از ادای نماز، ناهار در چادرها توزیع شد. وقتی قابلمه چلوگوشت را دوستم داخل سفره گذاشت، من نگاهی به آن کردم و گفتم میل ندارم. دوستم گفت: علی بخور خوشمزه است! احساس ناخوشایندی داشتم، نمی‌دانم چرا غذا به نظرم مشکوک بود؟ کمی نان و ماست خوردم و دراز کشیدم و خوابم برد که ناگهان با سر و صدای بچه‌ها بیدار شدم. دوستم با سرعت به طرف در چادر می‌دوید. از دیگر بچه‌ها هم خبری نبود. بیرون چادر دانش‌آموزان هر کدام به طرف دستشویی می‌رفتند. تا بعد از ظهر تعداد ۷۰ سِرُم در بیمارستان شهر به بچه‌ها تزریق شد. من و سه تن دیگر که غذا را نخورده بودند جان سالم به در بردیم. هر سه روز اردوی تفریحی به اردوی مراقبت‌های ویژه تبدیل شد!...

نوع و علل حادثه و اقدام‌های پیشگیرانه آن را پس از گفتگو با گروه جمع‌بندی نموده و به کلاس ارائه دهید.

سلامت

دو نعمت است که قدرشان شناخته نمی‌شود. امنیت و سلامت پیامبر اسلام(ص)

تأمین، حفظ و ارتقا سلامت جامعه رسالت همه حکومت‌ها و شرط اولیۀ آن مشارکت افراد جامعه است. شناخت عواملی که سلامت فرد و جامعه را تهدید می‌کند اولین گام محسوب می‌شود. سلامت دارای ابعاد روحی و جسمی است. بهداشت روانی، حالتی از آرامش و امنیت درونی است که در آن فرد با توکل به خدا ضمن بازشناسی توانائی‌هایش با محدودیت‌ها و مشکلات زندگی سازگار شود و به عنوان عضوی مفید از جامعه با دیگران همکاری داشته باشد.

علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد

اقدامات ایمنی و پیشگیرانه برای همگان و در همه جا لازم و ضروری است. عدم وقوع حادثه در بازه زمانی نسبتاً طولانی نباید موجب غفلت و احساس امنیت برای ماشود.

فعالیت (۴)

برای پاسخگویی به دو سؤال اساسی «قبل از وقوع حادثه چه چیزی باید بدانیم؟» و «چه کارهایی باید انجام دهیم؟» توصیه‌هایی در ادامه آمده است، فکر کنید و نکاتی را در جای خالی بنویسید.

تصادفات جاده‌ای

● کمربند ایمنی برای تمامی سرنشینان خودرو ضروری است.

● سرعت و سبقت غیرمجاز

●

●

غرق شدگی

- توجه به تابلوهای هشداردهنده در نزدیکی دریا، دریاچه و رودخانه‌ها
- به هیچ وجه تنها و در محیط‌هایی که غریق نجات حضور ندارد شنا نکنید.

..... ●

..... ●

سیلاب

- از ساختن خانه در بسترهای سیل خیز و حریم رودخانه پرهیزید؛
- وسایل برقی و گازسوز در معرض سیل قرار دارند آنها را در جایی بالاتر از سطح موجود قرار دهید؛

..... ●

..... ●

آلودگی هوا و گردوغبار

- استفاده از وسایل نقلیه عمومی؛
- استفاده از دوچرخه و پیاده روی به خصوص مسافت‌های کوتاه؛

..... ●

..... ●

آتش سوزی

● از نگهداری مواد آتش‌زا، تهیه و ساخت وسایل آتش‌بازی خودداری کنید؛

● مواد آتش‌زا و انفجاری را حتی به مقدار بسیار کم در جیب لباس و کیف خود حمل نکنید؛

..... ●

..... ●

نشت گاز (مرگ خاموش)

● برای نصب وسایل گازسوز از متخصص مربوطه استفاده شود.

● وسایل گازسوز باید از لوله‌های گاز استاندارد و دودکش مستقل و مجهز به کلاهک باشند.

..... ●

..... ●

زکات فراموش نشود زیرا بلا را حذف می‌کند.

بحار الانوار، ج ۹۳، ص ۲۰

توصیه‌های پایانی

- ۱- همیشه برای مقابله با حادثه آماده باشید.
- ۲- کیف کمک‌های اولیه را در منزل، مدرسه و... داشته باشید.
- ۳- در دوره‌های آموزشی مانورهای ایمنی و پیشگیری شرکت کنید.
- ۴- مسیرهای خروج اضطراری و نقاط امن را مشخص کنید.
- ۵- فرهنگ ایمنی در جامعه را گسترش دهید.
- ۶- از مزایا و خدمات بیمه استفاده نمایید.

فعالیت (۵)

دانش‌آموزان عزیز متناسب با شرایط محیط زندگی خود (خانه، مدرسه، محله، شهر و روستا) با راهنمایی معلم یکی از موضوعات زیر را انتخاب نموده و در قالب فیلم، عکس یا پرده‌نگار مستند ارائه دهید.

موضوعات:

- موارد رعایت و یا عدم رعایت نکات ایمنی و پیشگیری از حوادث
- مصاحبه با افرادی که تجربه حوادث را داشته‌اند.
- مصاحبه با اعضای فعال حوزه امداد و نجات
- آثار سوء ناشی از حوادث

درس یازدهم (۱۲)

جوانان عزیزم که چشم امید من به شماست، با یک دست قرآن و با دست دیگر، سلاح را بگیرید و چنان از حیثیت و شرافت خود دفاع کنید که قدرت تفکر توطئه علیه خود را آنان سلب نمایند. چنان با دوستانان رحیم باشید که از ایثار هرچه دارید نسبت به آنان کوتاهی ننمایید.

امام خمینی (ره)

خدمت مقدس سربازی

دانش آموزان پسر با دو نفر از افراد فامیل یا اهالی درباره خدمت مقدس سربازی مصاحبه کنند :

۱- اهمیت و ضرورت سربازی :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۲- خاطرات سربازی :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

۳- پیشنهادات و نظرات شما و اعضای خانواده درباره پربار تر شدن خدمت مقدس سربازی :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

دفاع منطقه‌ای و ملی

شما به عنوان یک دختر، چه نقشی در دفاع (سخت و نرم) از میهن اسلامی می‌توانید داشته باشید؟ وظایف و تکالیف کامل را با بیان مثال بنویسید.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

فنون و مهارت های رزم متناسب با جغرافیای منطقه

جدول زیر را با توجه به ویژگی های بومی و محلی خود تکمیل کنید :

ردیف	فنون رزم	ضرورت و اهمیت آن در محل زندگی ما
۱	رزم در دشت و کویر	
۲	رزم در کوهستان	
۳	رزم در جنگل	
۴	کمین و ضد کمین	
۵	خنثی سازی مین و تله های انفجاری	
۶	استحکامات و موانع	
۷	ورزش های رزمی و دفاع شخصی	

درباره اهمیت و ضرورت پدافند سایبری در مقابله با جنگ سایبری دشمنان تحقیق کنید. مهم ترین وظایف خود و دیگران را در این باره توضیح دهید.

[illegible]

پدافند محلی و بومی

بیماری خاص مانند تب عفونی، ناراحتی پوستی یا فلج اطفال در منطقه شما شایع شده است. نقش شما، خانواده و همکلاسی‌هایتان در مواجهه و مقابله با این بیماری چیست؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

درس
دوازدهم

ایجاد و نجات

زلزله بم : ساعت ۵/۲۶ بامداد - ۵ دی ماه ۱۳۸۲

قبل از آغاز درس، حتما لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

یک تجربه

صدای زوزه باد در خانه می‌پیچید و بدجوری بی‌خوابی به سرم زده بود. صدای سگ‌های ولگرد و نگهبان قطع نمی‌شد. احساس کردم پرنده‌ها و گربه‌ها در حال فرارند. در کورسوی چراغ خواب اتاقم، یک لحظه چشمم به لوستر کوچک سقفی افتاد که تکان می‌خورد. دلم لرزید، آب دهانم خشک شد و ترس از «زلزله» مثل خوره به جانم افتاد. در یک لحظه لرزش شدیدتر زمین شروع شد. از اتاقم به بیرون پریدم و فریاد زدم: فرار کنید؛ زلزله!... از محله و خانه‌ها فریاد و سر و صدای عجیبی به گوش می‌رسید. خواهر و مادرم که با فریاد من از خواب پریده بودند، هراسان به حیاط خانه آمدند و پدرم دیر کرد! او را صدا زدیم و در همین حین صدای خراب شدن دیوارها و ریختن سقف خانه، ما را به عقب راند. لرزش‌ها که تمام شد به سراغ پدر رفتیم، او داداش کوچک‌ترم را بغل کرده و پناه گرفته بود. اما چون بدنش را محافظ برادرم ساخته بود، تکه‌های دیوار روی کمر و پاهایش افتاده و حسابی زخمی شده بود. پدر با لبخند مظلومانه‌ای بچه را تحویل مادرم داد و او را از زیر آوار بیرون آوردیم. متأسفانه از لوازم کمک‌های اولیه چیزی در خانه نداشتیم و زخم‌بندی و بستن آتل را بلد نبودیم. کلی بابای بیچاره را زجر دادیم تا با کمک پارچه و چند تکه تخته جلوی خونریزی‌ها را گرفته و پاهایش را آتل‌بندی کنیم. با دردسر فراوان و کمک دیگران او را به بیمارستان رساندیم. در بیمارستان غوغایی برپا بود. پرستاری که به سراغ بابا آمد از کارهای سرهم‌بندی ما ابراز رضایت کرد و از ما خواست در کار امداد و پرستاری به آنان کمک کنیم.

کمک‌های اولیه

مجموعه فعالیت‌هایی است که در زمان بروز حادثه برای کنترل شرایط و نجات جان افراد انجام می‌گیرد.

فعالیت (۱)

کمک‌های اولیه شامل چه اقداماتی می‌شود؟ آیا شما تا به حال با فرد یا افراد مصدوم مواجه شده‌اید؟

.....
.....
.....

از میان اقدام‌های اولیه امدادی کدام یک مهم‌تر است؟

.....
.....
.....

ادامه یک تجربه

در سالن آموزشی بیمارستان، نیروهای داوطلب با روپوش سفید برای آموزش فوری و اضطراری جمع شده بودند. ابتدا رئیس بیمارستان به همه خوشامد گفت و بر دقت و سرعت عمل تأکید کرد. سپس میزان سواد، توانمندی‌ها و تسلط داوطلبان به امداد و کمک‌های اولیه ارزیابی شد. یکی از پزشکان به عنوان مدرس کمک‌های اولیه با استفاده از نمایش تصویری و ارائه کتابچه‌ای کوچک آموزش را آغاز کرد:

مهم ترین اقدامات کمک های اولیه

علائم حیاتی

کنترل علائم حیاتی و عوامل تهدید کننده حیات شامل :

تنفس، نبض، فشار خون و درجه حرارت می شود.

لذا ارزیابی اولیه مصدوم عبارت است از :

۱- ایجاد راه هوایی باز (در دهان و بینی)

۲- برقراری تنفس

۳- جریان خون مناسب

۴- درمان خونریزی

فعالیت (۲)

با کمک مربی و دانش آموزان دوره دیده امداد و هلال احمر کنترل علائم حیاتی را در کلاس تمرین کنید.

درمان خونریزی خارجی

بخش بعدی کلاس آموزشی ما با این پرسش استاد

آغاز شد :

«آیا مصدوم خونریزی شدید دارد؟» او ادامه داد :

در صورتی که پاسخ مثبت باشد باید با فشار مستقیم بر

روی محل خونریزی یا بالا نگه داشتن عضو (در صورت

امکان) از خونریزی جلوگیری کنیم :

۱- چند گاز استریل (یا چند تکه از یک پارچه تمیز) را

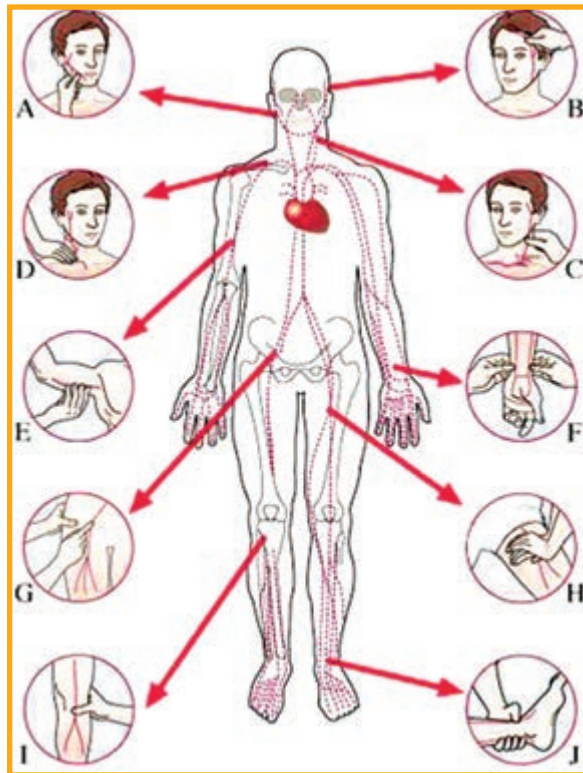
روی محل خونریزی بگذارید و با دست روی آن فشار آورید.

۲- اگر خونریزی در قسمتی از بدن است که امکان

قرار دادن آن در سطحی بالاتر از سطح بدن وجود دارد (مثلاً خونریزی در ساعد دست) هم‌زمان با فشار دادن محل خونریزی، عضو خونریزی‌کننده را بلند کنید و بالا نگه دارید.

۳- در حالی که خونریزی را با وارد کردن فشار کنترل می‌کنید، با یک باند دور محل خونریزی را ببندید (البته نه آن قدر محکم که باعث قطع گردش خون شود).

نقاط فشار شریان‌ها در کنترل خونریزی

ادامه یک تجربه

آقای دکتر با حوصله و دقت چند نفر دیگر را به جایگاه فراخواند و مراحل سه گانه فوق را به صورت عملی آموزش داد، سپس در گروه های دو نفری زخم بندی را تمرین کردیم. مادر در اواسط کلاس سری به ما زد و خبر آرامش و راحتی پدر را داد؛ خیالم راحت شد و از خدای مهربان سپاس گزاری کردم.

بیشتر بدانید (۱)

زخم بندی

- ۱- سطح زخم را با بتادین یا سرم شستشو و گاز استریل تمیز کنید.
- ۲- برش پوستی آویزان را در محل خودش قرار دهید.
- ۳- سطح زخم را به وسیله پانسمان به طور کامل بپوشانید.
- ۴- پانسمان را از محل اولیه جابه جا نکنید (چون جابه جا کردن آن ممکن است دوباره باعث خونریزی شود).
- ۵- باندپیچی را وقتی انجام دهید که خونریزی به وسیله پانسمان، قبلاً کنترل شده باشد.
- ۶- باند را بیش از حد سفت یا شل نبندید.
- ۷- نوک انگشتان دست ها و پاها را آزاد بگذارید.

خونریزی داخلی

این خونریزی در داخل بدن اتفاق افتاده و قابل رؤیت نیست.

فعالیت (۳)

جدول زیر را با مراجعه به منابع معتبر و با مشورت مربی امداد تکمیل کنید :

علائم و نشانه‌های عمومی خونریزی داخلی

۱- تهوع و استفراغ	۲- درد و حساسیت در اثر فشار
۳-	۴-
۵-	۶-
۷-	۸-

در این مبحث استاد دو نکته مهم را به ما تذکر داد :

۱) احتمال مرگ و میر در خونریزی داخلی سه برابر خارجی می‌باشد.

۲) علائم و نشانه‌های عمومی خونریزی داخلی به صورت مجموعه‌ای است و هر یک به تنهایی

نشانگر خونریزی داخلی نیست.

ادامه یک تجربه

پذیرایی مختصری در کلاس انجام شد و استاد تأکید کرد که هیچ‌گاه به صورت سرخود و بدون مشورت دست به اقدام نزنیم و همواره با کادر بیمارستان و امدادگران هلال احمر ارتباط و هم‌فکری داشته باشیم زیرا پای جان انسان‌ها در میان است.

شوگ

به اختلال دستگاه گردش خون برای خون‌رسانی کافی به سلول‌ها شوگ می‌گویند. خونریزی شایع‌ترین علت شوگ محسوب می‌شود.

فعالیت (۴)

جدول زیر را با مشورت با افراد آگاه و مراجعه به منابع معتبر تکمیل کنید :

علائم و نشانه‌های شوگ :

- بی‌قراری	-
- پلک‌های بسته و مردمک باز	-
-	-
-	-

فعالیت (۵)

- ۱- از مربی امداد بخواهید درباره علائم و کمک‌های اولیه مربوط به صرع و غش و تفاوت آنها را با علائم شوک شما را راهنمایی کند
- ۲- کمک‌های اولیه مربوط به شوک را با نظارت مربی تمرین کنید.

درمان سوختگی‌های سطحی

- ۱- کنترل علائم حیاتی مصدوم
- ۲- محل سوختگی را به مدت ۱۰ تا ۲۰ دقیقه زیر آب سرد بگیرید.
- ۳- از ترکاندن تاول‌ها خودداری کنید
- ۴- محل سوختگی را با گاز استریل پانسمان کنید.

امداد آسیب های اسکلتی (شکستگی، دررفتگی و پیچ خوردگی) :

- ۱- اگر آسیب یا علامت واضحی وجود ندارد ولی مصدوم از درد شکایت دارد، همیشه بنا را بر وجود شدیدترین آسیب اسکلتی یعنی شکستگی بگذارید و اقدامات لازم را انجام دهید.
- ۲- هنگام شکستگی در صورتی که عضو آسیب دیده خونریزی نداشته، فقط آتل ببندید.
- ۳- از اقدام برای جا انداختن موارد شکستگی یا دررفتگی به شدت پرهیز کنید.

فعالیت (۶)

آتل‌بندی را با نظارت مربی در کلاس انجام دهید.

ادامه یک تجربه

کم کم احساس می‌کردم تبدیل به یک پزشک شده‌ام!! در همین حال و هوا بودم که محل حضور هر یک از ما اعلام شد. اورژانس بیمارستان بیشترین تعداد داوطلبان را به خود اختصاص داد که من هم یکی از آنها بودم. تعدادی از افراد با آمبولانس‌ها همراه شدند و سایرین در بخش‌های دیگر بیمارستان شروع به فعالیت کردند.

تلفن امداد هلال احمر ۱۱۲

چند بار با اجازه مدیر به پدرم سر زدم که خوشبختانه وضعیت مناسبی داشت و پس از یک عمل جراحی موفق در بخش ارتوپدی بستری شده بود.

اورژانس بسیار شلوغ و تخت ها پُر از مصدوم بود. چندین بیمار نیز در اتاق های اداری و راهروها تحت نظر بودند و بخش های بیمارستان جا نداشت.

ما در طول سه روز با امدادگران هلال احمر و بیمارستان همکاری داشتیم. خواهش می کنم قبل از بروز این گونه حوادث، کلاس های آموزشی هلال احمر را بگذرانید.

فعالیت (۷)

با توجه به حوادث و سوانح محل زندگی شما، یکی از موارد زیر را انتخاب نموده، کمک‌های اولیه و راه‌های امداد مربوط به آن را بنویسید:

مسمومیت‌ها، گزش‌ها و گازگرفتگی، خفگی و غرق‌شدگی، سرمازدگی و گرم‌زدگی.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

اطفای حریق

برای ایجاد آتش سه عامل اکسیژن، ماده سوختنی و حرارت لازم است. لذا برای جلوگیری از گسترش آتش‌سوزی باید یکی از این عوامل را حذف کنید.

اقدام در صورت آتش‌سوزی

- ۱- آتش خیلی سریع گسترده می‌شود، بنابراین بلافاصله آتش‌نشانی (۱۲۵) و در صورت وجود مصدوم اورژانس (۱۱۵) را خبر کنید.
- ۲- ظرف مشتعل را حرکت ندهید. شعله را با شن، نمک، پتوی نمناک یا با پوشش‌های دیگر خفه کنید.
- ۳- سعی کنید افراد را از ساختمان بیرون ببرید و به هیچ وجه وارد ساختمان آتش گرفته نشوید.
- ۴- دستمالی را خیس کنید و آن را جلوی بینی و دهان خود بگیرید.
- ۵- اگر لباس شما آتش گرفت، توقف کنید و روی زمین غلت بخورید تا آتش خاموش شود.

جدول انواع آتش‌سوزی

بیشتر بدانید (۲)

نام سری	جنس ماده سوختنی	محتوی خاموش‌کننده
A	جامدات	آب، کف و پودر
B	مایعات	کف و پودر
C	گاز	پودر
D	فلزات	پودر
E	الکتریسیته	گاز CO_2 و پودر

فعالیت (۸)

مبحث اطفای حریق را با حضور مربی درس یا مأمور خبره آتش‌نشانی در محل مناسب تمرین کنید.